

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI

Editör Prof. Dr. Dilek BEYAZLI

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi
(ÇEVRE UYG-AR)

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI
25 KASIM 2019

Yapım/Yayımlayan

Karadeniz Teknik Üniversitesi /
Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Adres : KTU Kanuni Kampüsü 61080 TRABZON
Tel : 0 (462) 377 4073
Fax : 0 (462) 325 55 88
Web : [http:// www.ktu.edu.tr/cevreum](http://www.ktu.edu.tr/cevreum)
E-posta: cevreyugar@ktu.edu.tr

ISBN

978-605-2271-24-7

Baskı

KTÜ Basımevi, 2020

**Bu çalışma Karadeniz Teknik Üniversitesi Araştırma Projeleri
Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.**

Proje Numarası: FBT-2019-8549

Her hakkı saklıdır. Bu kitabın tamamı veya bir kısmı KTU Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin izni alınmaksızın kısmen veya tamamen hiç bir şekilde çoğaltılamaz veya yayımlanamaz.

<u>İÇİNDEKİLER</u>	<u>Sayfa No</u>
SUNUŞ.....	1
YÖNETİM KURULU	5
MERKEZİN AMACI	6
DANIŞMA KURULU	9
ÇALIŞMA GRUPLARI.....	13
ODAK GRUPLAR	15
Trabzon İlinin Çevre Sorunları ve Afete Yatkınlığı ..	20
Arzu Fırat ERSOY, Hakan ERSOY, M. Oğuz SÜNNETÇİ	
Kır-Kent Bütünleşmesi: Büyükşehir Yasası İle Birlikte	
Kırsal Alanların Kentleşme Sorunsalı	31
Cenap SANCAR, Şeyda BÜLBÜL, Sinem D. ÖZKAN	
Konut Bölgelerinde Yaşam Kalitesi- Erişebilirlik	49
Ahmet Melih ÖKSÜZ, Aygün ERDOĞAN, Seda ÖZLÜ	
Trabzon İlinin Sürdürülebilir Turizm Potansiyelleri	77
Sanem ÖZEN TURAN, Muteber ERBAY, M. NUR BEKÂR	
Trabzon İlinin Rekreatiyonel Olanakları, Kıyı-Vadi ve	
Yeşil Alan Sistemi.....	90
Müberra PULATKAN, Doruk G. ÖZKAN, Demet G. SEKBAN	
FOTOĞRAFLARLATRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI.....	110
KATILIMCI LİSTESİ	102

SUNUŞ TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI

25 Kasım 2019-KTÜ Osman Turan Kongre Merkezinde Trabzon ili sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin ortaya konulması amacı ile "Trabzon Şehircilik Şûrası" gerçekleştirilmiştir. Trabzon ili yerel aktörlerinin ortak bir platformda buluşturulması, kamu kurumlarında görev yapan konularında uzman yetkililerin akademi ile teması, kent-üniversite işbirliğine katkı sağlayacak bir zeminin oluşturması hedeflenmiştir.

İlin temel planlama problemlerinin masaya yatırılması ve çözüm önerileri ile yalnızca yerel yönetimlere değil kente ilişkin karar vericiler arasında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarına da bilgi aktarılması hedeflenmektedir. Böylelikle, teori ve uygulama tartışmalarının, işbirlikçi bir yaklaşımla Trabzon'un geleceğine yön vermesine olanak sağlanacaktır.

Birincisi gerçekleştirilen bu etkinliğin bundan sonra da periyodik olarak tekrarlanması ve karar vericilere yol gösterici olması öngörülmektedir. Etkinliğin sonuç raporunun Trabzon ilinin temel sorunlarını ortaya konulması, önceliklendirilmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulması konusunda rehber olacağı düşünülmektedir.

Şûra süreci, moderatör eşliğinde ve her odak grup için KTÜ Çevre UYG-AR yönetim kurulu ve çalışma grupları içerisinde belirlenen kolaylaştırıcı ve raportörler tarafından katılımcı bir yaklaşımla yürütülmüştür.

Katılımcı teknikler arasında önemli bir yere sahip olan odak grup tekniği kullanılarak 5 masa oluşturulmuştur. Bunlar:

- ÇEVRE/AFET: Trabzon ilinin çevre sorunları ve afete yatkınlığı
- KIR-KENT BÜTÜNLEŞMESİ: Büyükşehir yasası ile birlikte kırsal alanların kentleşme sorunsalı

- KONUT/ULAŞIM: Konut Bölgelerinde yaşam kalitesi ve erişebilirlik
- TURİZM: Trabzon ilinin sürdürülebilir turizm potansiyelleri
- REKREASYON: Trabzon ilinin rekreasyonel olanakları, kıyıvadi ve yeşil alan sistemidir.

İlin şehircilik aktörlerinin yanı sıra KTÜ Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi (Çevre UYG-AR) danışma kurulu ve çalışma gruplarının da katılımı ile yürütülen odak grup toplantılarının ilk bölümünde, genel bir bilgilendirme sonrasında sorunların listelenmesi, gruplandırılması ve puanlanması aşamaları tamamlanmıştır. İkinci bölümde ise önceliklendirilen sorunlar özelinde problem ağacı tekniği kullanılarak neden-sonuç ilişkisinin kurulması söz konusu olmuştur. Grup bulgularının tüm katılımcılara sunulması sonrası şûra süreci tamamlanmıştır. Şûranın sonunda ortaya konulan bulgular bir sonraki toplantı için yönlendiricidir.

Merkez olarak bize verilen görevi layıkıyla yapabilmek adına işbirlikçi bir anlayışla etkin bir kurum, etkin bir merkez olarak ünlü düşünür J.J. Rousseau'nun deyimiyle "*ilimiz/kentimiz sorunları için neme gerek, bize ne demiyoruz*". Çevre UYG-AR olarak "ortak irade ve toplum yararı için elimizden ne gelirse, biz varız" diyoruz.

Bu noktada, modern üniversitenin temel elemanları arasında yer alan üç değer; bilginin üretilmesi, bilginin yayılması ve son olarak en önemlisi bilginin topluma sunulmasına önem veriyoruz.

Üniversitelerin eğitim ve araştırma misyonlarının yanı sıra topluma hizmet misyonu çerçevesinde, "Trabzon Şehircilik Şûrası"nın sonuçlarının ilimiz için bilgi üretme ve bilgiyi sunma bağlamında yararlı olmasını umuyoruz. Saygılarımızla.

Çevre UYG-AR Yönetim Kurulu adına
Prof. Dr. Dilek BEYAZLI

**KTÜ
ÇEVRE SORUNLARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
KTÜ ÇEVRE UYG-AR**

YÖNETİM KURULU

Prof. Dr. Dilek BEYAZLI
(Müdür)

Doç. Dr. Hakan ERSOY
(Müdür Yrd.)

Doç. Dr. Müberra PULATKAN
(Müdür Yrd.)

Doç. Dr. Muteber ERBAY

Doç. Dr. Sanem ÖZEN TURAN

Doç. Dr. Arzu FIRAT ERSOY

Doç. Dr. Zehra K. EMİNAĞAOĞLU
(Artvin Çoruh Üniversitesi)

MERKEZİN AMACI

Bölge, Kır/Kent ölçeğinde doğal ve yapılı çevre sorunlarına yönelik projeleri uygulamak; çevre ve şehircilik alanlarında planlama ve tasarım faaliyetlerini yürütmek; kamu kurumları, belediyeler ve özel kuruluşlardan gelen işbirliklerini koordine etmek ve alana ilişkin bilimsel araştırma ve uygulamalarla ülkenin bilgi birikimine katkı sağlanmaktadır.

Merkezin, Üniversite bünyesinde fakülte ve enstitüler ile Üniversite dışındaki ilgili diğer kurum ve kuruluşlarca işbirliği içindeki etkinlik alanları şunlardır:

a) Çevre ve şehircilik konularına ilişkin bilimsel ve teknik araştırma çalışmaları düzenler, yürütür, yönetir ve koordine eder,

b) Çevre ve şehircilik konularda, yurt içinde ve yurt dışında yapılan organizasyonlarla işbirliği yapar,

c) Üniversite ve diğer kuruluşlar için bilgi merkezi oluşturur,

d) Doğal ve yapılı çevreye ilişkin planlama ve tasarım süreçlerini yönetir, ilgili konularında disiplinler arası araştırma ve uygulama projeleri yapar,

e) Yerli ve yabancı kamu ve özel kuruluşlarının araştırma, inceleme, bilimsel görüş, iş değerlendirme ve organizasyonu, birlikişi hizmetleri, çeşitli plan, proje ve benzeri taleplerini karşılar,

f) Uygulamalar ve araştırmalar için gerekli görülen araç, gereç, makine ve teçhizatı yurt içinde veya yurt dışından kiralar ve satın alır,

g) Kongre, konferans, sempozyum, seminer, panel, kurs ve benzeri ulusal ve uluslararası bilimsel toplantılar düzenler ve bu tür toplantılara katılır,

h) Araştırma ve uygulamaların sonuçlarının eğitim ortamını geri beslemesini sağlayarak, eğitim ortamının zenginleşmesine katkıda bulunur, disiplinler arası eğitim olanaklarını geliştirerek lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim-öğretime katkıda bulunur,

i) Konusu ile ilgili ulusal ve uluslararası bilimsel kuruluşlara üye olur,

j) Öğretim elemanlarının yurt içinde ve yurt dışında araştırma ve incelemeler yapmalarına yardımcı olur. Yapılan çalışmaları ödüllendirir ve ödüllü yarışmalar düzenler,

k) Bilimsel ve teknik faaliyetlerin yürütülmesi için genel usuller çerçevesinde her türlü iç ve dış yazışmaları yapmak, bilimsel ve teknik verileri açıklayan rapor, bülten, proje, kitap, dergi vb. yayınlarda bulunur,

l) Araştırmalar, bilimsel yayınlar ve sanayi kuruluşları ile ortak olarak gerçekleştirilecek araştırma-geliştirme (AR-GE) projelerinin yürütülmesi için gerekli protokolleri hazırlar ve bu protokollerin yürütülmesini denetler,

m) Sürdürülebilir ve eleştirel bir çevre bilinci oluşturulmasına katkı sağlar, ilgi konularda toplumsal duyarlılığın oluşmasına katkı sağlar,

n) Rektör veya Yetkili kurullarca verilecek diğer çalışmaları yapar.

DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Süleyman BAYKAL-KTÜ Rektörü
Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ-KTÜ Rektör Yardımcısı
Prof. Dr. Asım ÖREM-KTÜ Rektör Yardımcısı
Prof. Dr. Burhan SADIKLAR-Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Şinasi AYDEMİR-Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Yalçın YAŞAR-Mimarlık Fakültesi
Prof. Dr. Hakan Şevki AYVACI-Fatih Eğitim Fakültesi
Prof. Dr. Ayşe KULEİN-On dokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa TÜYSÜZ-Hukuk Fakültesi
Aytuna SAYIN-Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü
Dr. Emre AKÇALI-Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdür Yrd.
Ömer KIRATLI-AFAD İl Başkanı
Bülent SAĞIR-Çevre ve Şehircilik İl Müdür Yrd.
Hızır AKTAŞ-Trabzon İl Milli Eğitim Müdürü
Mehmet ŞENTÜRK-DKBB Genel Sekreteri
Erdoğan BEDER-Ortahisar Belediye Başkan Yrd.
Nilüfer KUTUROĞLU-Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Murat ERSOY-Sinop İl Özel İdaresi
Oya SANCAR-MTA Bölge Müdürlüğü

DOĞAL ÇEVRE/SU KAYNAKLARI

Doç. Dr. Arzu FIRAT ERSOY (Koordinatör-Jeoloji Mühendisliği)

Prof. Dr. Fatma GÜLTEKİN (Jeoloji Mühendisliği)

Prof. Dr. Kenan GELİŞLİ (Jeofizik Mühendisliği)

Dr. Öğr. Üyesi Tuğçe ANILAN (İnşaat Mühendisliği)

Arş. Gör. Muhammet Oğuz SÜNNETCİ (Jeoloji Mühendisliği)

DOĞAL YAPILAR/PEYZAJ

Doç. Dr. Müberra PULATKAN (Koordinatör-Peyzaj Mimarlığı)

Doç. Dr. Arzu KALIN (Peyzaj Mimarlığı)

Doç. Dr. Nilgün GÜNEROĞLU (Peyzaj Mimarlığı)

Doç. Dr. Doruk Görkem ÖZKAN (Peyzaj Mimarlığı)

Arş. Gör. Makbule Nur BEKÂR (Peyzaj Mimarlığı)

Arş. Gör. Demet Ülkü GÜLPINAR SEKBAN (Peyzaj Mimarlığı)

YERSEÇİMİ/ATIK YÖNETİMİ

Doç. Dr. Hakan ERSOY (Koordinatör-Jeoloji Mühendisliği)

Prof. Dr. Aykut AKGÜN (Jeoloji Mühendisliği)

Prof. Dr. Kerim AYDINER (Maden Mühendisliği)

Doç. Dr. Ebru ÇOLAK (Harita Mühendisliği)

Dr. Bilgehan KUL YAHŞİ (Jeoloji Mühendisliği)

ŞEHİRCİLİK/PLANLAMA

Prof. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (Koordinatör-Mimarlık)

Doç. Dr. Aygün ERDOĞAN (Şehir Bölge Planlama)

Dr. Öğr. Üyesi Şeyda BÜLBÜL (Şehir Bölge Planlama)

Arş. Gör. Seda ÖZLÜ (Şehir Bölge Planlama)

Arş. Gör. Sinem DEDEOĞLU ÖZKAN (Şehir Bölge Planlama)

KORUMA/KENTSEL TASARIM

Doç. Dr. Sanem Özen TURAN (Koordinatör-ŞBP)

Prof. Dr. Cenap SANCAR (Şehir Bölge Planlama)

Doç. Dr. Tülay ZORLU (İç Mimarlık)

Dr. Serap FAİZ BÜYÜKÇAM (İç Mimarlık)

Arş. Gör. Emrehan ÖZCAN (Şehir Bölge Planlama)

YAPILI ÇEVRE/MEKÂN

Doç. Dr. Muteber ERBAY (Koordinatör-İç Mimarlık)

Doç. Dr. Şengül YALÇINKAYA (İç Mimarlık)

Doç. Dr. Funda KURAK AÇICI (İç Mimarlık)

Öğr. Gör. Dr. Kıymet SANCAR ÖZYAVUZ (Mimarlık)

Arş. Gör. Ayşe ŞAHİNER TUFAN (İç Mimarlık)

**KTÜ
ÇEVRE SORUNLARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
(Çevre UYG-AR)
TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI**

MODERATÖR

Prof. Dr. Dilek BEYAZLI

KTÜ Çevre UYG-AR

-

*KTÜ Mimarlık Fakültesi
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü*

DÜZENLEME EKİBİ

Dr. Bilgehan KUL YAHŞI

(KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu)

Arş. Gör. Ayşe ŞAHİNER TUFAN

(KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu)

İleyda ŞEN

(KTÜ Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi)

Ahmet KÂHYA

(ŞBP Lisans Öğrencisi)

Destek Raportör Grubu

Kardelen ESİM (Jeoloji Müh.)

Nurpınar ASLANTEPE(ŞBP)

İrem KARADENİZ (ŞBP)

Sueda Ceren ÇETİN (ŞBP)

Nidanur GÖKSU (ŞBP)

Yasin ARSLAN (ŞBP)

Büşra ERDOĞDU(ŞBP)

Mervenur YILDIRIM (ŞBP)

ÇEVRE/AFET: Trabzon İlinin Çevre Sorunları/Afete Yatkınlığı

Kolaylaştırıcılar	Kurum
Doç. Dr. Arzu FIRAT ERSOY	KTÜ
Doç. Dr. Hakan ERSOY	KTÜ
Arş. Gör. M. Oğuz SÛNNETCİ	KTÜ

Katılımcı Ad Soyad	Kurum
Aykut AKGÜN	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Emre AKÇALI	DSİ 22.Bölge Müdürlüğü
Fatma GÜLTEKİN	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Funda DURMUŞ	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
Hakan KARSLI	TMMOB Jeofizik Müh. Odası
İsmail YAPAR	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Kerim AYDINER	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
M. Rahşan ÖZER	MTA Bölge Müdürlüğü
Murat ERSOY	Sinop İl Özel İdaresi
Nilüfer KUTUROĞLU	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
Ömer KIRATLI	İl AFAD Müdürlüğü
Semi HAMZAÇEBİ	TMMOB Jeoloji Müh. Odası

KIR-KENT BÜTÜNLEŞMESİ: Büyükşehir Yasası ile Birlikte Kırsal Alanların Kentleşme Sorunsalı

Kolaylaştırıcılar	Kurum
Cenap SANCAR	KTÜ
Şeyda BÜLBÜL	KTÜ
Sinem DEDEOĞLU ÖZKAN	KTÜ

Katılımcı Ad Soyad	Kurum
Duygu SAĞLAM	Vakfıkebir Belediyesi
Ebru ÇOLAK	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Esra ÇEBİ	Ortahisar Belediyesi
Fatma ŞENTÜRK ONUR	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Ömer SÖYLEMEZ	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Tolga SÖYLEMEZ	Arsin Belediyesi
Uğur KASIMOĞLU	Afet ve Acil Durum Yönetimi Bşk. Şehir Plancıları Odası

KONUT/ULAŞIM: Konut Bölgelerinde Yaşam Kalitesi-Erişebilirlik

Kolaylaştırıcılar	Kurum
Ahmet Melih ÖKSÜZ	KTÜ
Aygün ERDOĞAN	KTÜ
Seda ÖZLÜ	KTÜ

Katılımcı Ad Soyad	Kurum
Ahmet Fatih KOLOĞLU	Karayolları 10. Bölge Müd.
Ali Haydar TÜRKYILMAZ	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Ayça EYÜBOĞLU	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Canan GÖKÇİMEN	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
Elif ALEMİSOĞLU	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
İnci GÜVEN	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
Kıymet S. ÖZYAVUZ	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grp
Mustafa YETİM	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
Şenay KARAKAŞ	Ortahisar Belediyesi
Şengül YALÇINKAYA	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grp.
Tuğba KARAKÖSE	Trabzon Büyükşehir Belediyesi

TURİZM: Trabzon İlinin Sürdürülebilir Turizm Potansiyelleri

Kolaylaştırıcılar	Kurum
Sanem ÖZEN TURAN	KTÜ
Muteber ERBAY	KTÜ
Makbule NUR BEKÂR	KTÜ

Katılımcı Ad Soyad	Kurum
Emrehan ÖZCAN	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Funda KURAK AÇICI	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Levent ALNIAK	Müze Müdürlüğü
Serpil YÜKSEL	Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü
Tülay ZORLU	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Türker Metin ONUR	Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası
Zafer ERTEM	Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası
Zübeyde Hanım ALTUNİPEK	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı

REKREASYON: Trabzon İlinin Rekreatiyonel Olanakları, Kıyı-Vadi ve Yeşil Alan Sistemi

Kolaylaştırıcı	Kurum
Müberra PULATKAN	KTÜ
Doruk Görkem ÖZKAN	KTÜ
Demet Ülkü GÜLPINAR SEKBAN	KTÜ

Katılımcı Ad Soyad	Kurum
Arzu KALIN	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Elif BAYKAN	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
İlyas ERDOĞAN	Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdürlüğü
Nilgün GÜNEROĞLU	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu
Pınar AKGÜN	Tarım ve Orman Bakanlığı
Saniye YAZICI	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü
Tuğçe ANILAN	KTÜ Çevre UYG-AR Çalışma Grubu

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI**“TRABZON İLİNİN ÇEVRE SORUNLARI VE AFETE
YATKINLIĞI”****Arzu Fırat ERSOY, Hakan ERSOY, M. Oğuz SÛNNETCİ**

“Trabzon İlinin Çevre Sorunları ve Afete Yatkınlığı” odak grup masası, KTÜ ÇEVRE UYG-AR merkezi yönetim organlarında yer alan 2 kolaylaştırıcı ve bir araştırma görevlisi raportör tarafından yürütülmüştür. Jeoloji Mühendisliği Bölümünden raportör öğrenci tarafından süreç, yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Katılımcı olarak KTÜ Çevre UYG-AR çalışma gruplarından öğretim elemanları ile kent içi kurumlardan Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdürlüğü, Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü, MTA Bölge Müdürlüğü, İl AFAD Müdürlüğü, Trabzon Büyükşehir Belediyesi, TMMOB Jeoloji Müh. ve Jeofizik Müh. Odası ve İl dışından Sinop İl Özel İdaresi temsilci ile iki aşamalı olarak yürütülen çalışmanın sonuçları ekip tarafından raporlanmıştır.

A) SORUNLARIN LİSTELENMESİ

Çevre/Afet masasında yapılan değerlendirmelerde ildeki en temel sorunun heyelan ve taşkınlar olduğu ortaya konulmuştur. Özellikle doğa kaynaklı afetlerin kırsalda olduğu

kadar kent merkezinde de önemli bir sorun olduğu tartışılmıştır. Bunun en önemli sebeplerinin ise kontrolsüz yapılaşma, doğal drenaj alanlarında yapılan insan kaynaklı tahribat, şehir ve kırsalda dere yataklarının yapılaşmaya açılması ve toplumun çevre ve afetlere bakış açısı olarak görülmüştür.

En önemli bir diğer sorun ise su, toprak, deniz, hava olmak üzere bütünsel anlamda çevre kirliliği olduğu belirtilmiştir. Burada en önemli etkinin yer seçimi uygulamalarında yapılan hatalar, yağmur ve kanalizasyon sularının tasfiyesindeki sorunlar, derin deniz deşarjı uygulamalarındaki yetersizlikler ve hafriyat atıkları olarak kabul edilmiş, ancak en temel sorunun ise geri dönüşüm uygulamalarında kamuoyu bilincinin artırılmasına yönelik bilgilendirmelerin yetersiz olması olarak görülmüştür.

Büyük projelerde kamuoyu algısının oluşturulamaması, denetim zayıflığı, mevzuattaki uygulamaya yönelik yetersizlikler, konusunda uzman yetişmiş kamu personeli sayısındaki kısıtlamalar, kamu projelerinin tartışılmadan o kurum tarafından hayata geçirilmesi ve sonuç olarak halk ve kamu irtibatsızlığının mevcut olması tüm sorunları tetikleyen önemli faktörler olduğu kabul edilmiştir.

Odak grup tarafından ortaya konulan tüm problemler aşağıda sıralanmıştır:

<i>SORUN LİSTESİ</i>	
1	Heyelan/kaya düşmesi/çığ
2	Sel, su taşkını, su baskını
3	Kontrolsüz dolgu
4	Katı atıklar
5	Tehlikeli atıklar
6	Su kirliliği
7	Görüntü/Gürültü kirliliği
8	Hava kirliliği
9	Toplum bilinçsizliği/duyarsızlığı
10	Yatırım planlama süreçlerinde koordinasyon ve planlama eksikliği
11	İstinat duvarlarının yıkılması sonucunda heyelan oluşması
12	Yanlış yer seçimi
13	Dış cephe problemleri
14	Hafriyat atıkları
15	Doğal sit alanlarının tahribatı
16	Sosyalleşme alanlarının eksikliği
17	Kütle hareketi-Kent ilişkisi
18	Doğal drenaj alanlarının tahribatı

- 19 İnsan kaynaklı erozyon
- 20 Orman tahribatı
- 21 Denetim kalitesindeki sorunlar
- 22 Dere yataklarına yapılan müdahaleler
- 23 Erken uyarı sorunu (taşkında)
- 24 Nehir ve şehir taşkınları
- 25 Derin deniz deşarjı, deniz kirliliği, katı atıklardan kaynaklı kirlilik
- 26 Kamu bilgilendirme yetersizliği
- 27 Kırsal alan yerleşim plansızlığı
- 28 Toplum duyarsızlığı
- 29 Mevzuat yetersizliği
- 30 Madencilik faaliyetleri
- 31 Alt yapı sorunu
- 32 Sera gazı salınımı
- 33 Yetersiz hava koridoru
- 34 Akarsu kirliliği
- 35 Akiferlerin korunmama sorunu
- 36 Güzergah seçimi sorunu
- 37 Yağmur suyu ile kanalizasyon suyunun karışması
- 38 Tarım alanlarının tahribatı
- 39 Akarsu kıyı koruma yapıları
- 40 Dere yataklarının daraltılması

B) SORUNLARIN GRUPLANDIRILMASI

Odak grup tarafından ortaya konulan tüm problemler aşağıda tabloda verilen genel başlıklar halinde toplanmıştır.

<i>GRUPLANDIRILMIŞ SORUN BAŞLIKLARI</i>	
1	Heyelan/kaya düşmesi/çığ
2	Sel, su taşkını, su baskını
3	Kontrolsüz dolgu
4	Katı atıklar
5	Tehlikeli atıklar
6	Su kirliliği
7	Görüntü/Gürültü kirliliği
8	Hava kirliliği
9	Toplum bilinçsizliği/duyarsızlığı
10	Yatırım planlama süreçlerinde koordinasyon ve planlama eksikliği

C) SORUNLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Sıralanan problemler en önemli problem “10”, en önemsiz problem “1” puan alacak şekilde puanlanmış ve ortalama puanlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

SORUNLARIN PUANLANDIRILMASI

1	Heyelan/kaya düşmesi/çığ	8.0
2	Sel, su taşkını, su baskını	8.5
3	Kontrolsüz dolgu	7.3
4	Katı atıklar	8.5
5	Tehlikeli atıklar	6.7
6	Su kirliliği	8.2
7	Görüntü/Gürültü kirliliği	6.9
8	Hava kirliliği	6.3
9	Toplum bilinçsizliği/duyarsızlığı	7.8
10	Yatırım planlama süreçlerinde koordinasyon ve planlama eksikliği	7.7

D) NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

Puanlama esas alındığında iki temel problem belirlenmiştir. Bunlar, “Sel ve Taşkın Olayları” ve “Katı Atık” olarak belirlenmiştir. Bu iki probleme ait “Problem Ağacı” hazırlanmıştır.

• Trabzon İlindeki Katı Atık Sorunsalı

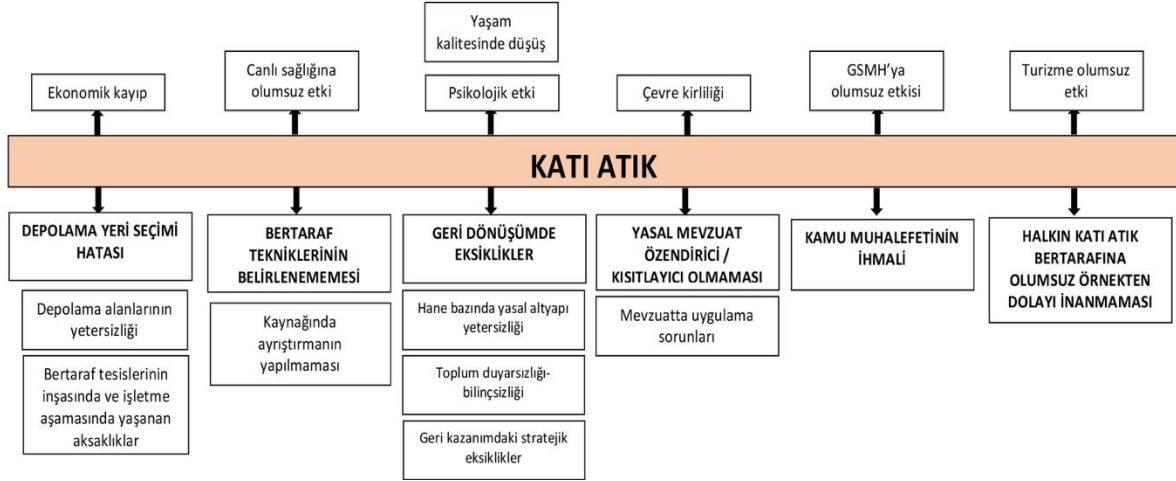
Çevre kirliliği ile ilgili en önemli problem olarak görülen katı atıkların nedenleri genel olarak, depolama yeri seçiminde yapılan yanlış değerlendirmeler, geri dönüşüm

uygulamalarının yetersizliği, kamu muhalefetinin ihmali, uygun bertaraf tekniklerinin belirlenmesinde bilimsel altyapının kurulmaması olarak görölmektedir.

Katı atıklardan kaynaklanan olumsuz etkiler ise, çevre kirliliğine neden olmakta ve bu durum insanlar üzerinde olumsuz psikolojik etkiler doğurmaktadır.

- **Trabzon İlindeki Sel/Taşkın Sorunsalı**

Sel/Taşkın olaylarının nedenleri genel olarak, aşırı yağışlara bağlı olarak gelişen heyelanlar, akarsu yatak kesitlerinin daraltılması, taşkın alanlarında gelişen plansız yapılaşma, bilimsel kriterlere dayalı havza planlarının yetersizliği ve toplum bilinçsizliği/duyarsızlığı olarak tanımlanmıştır.

E) GENEL DEĞERLENDİRME

Çevre/Afet odak grubu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda Trabzon kenti için doğa kaynaklı afetler ile ilgili olarak “Sel/Taşkın”, çevre kirliliği ile ilgili olarak ise “Katı Atık” konuları en önemli problem olarak görülmüştür.

Her ne kadar kütle hareketleri (genel olarak heyelanlar) yapılan anketlerde Trabzon ili için en önemli afet/çevre sorunları içinde önem sırasına göre 3. sırada çıksa da, Trabzon ili ve çevresinde en önemli doğa kaynaklı afet olarak görülmektedir. Trabzon ilinde son 50 yıl içinde “afete maruz alan” olarak ilan edilen 600 alan içinde yaklaşık 500’e yakını kütle hareketleri nedeniyle “afete maruz alan” olarak ilan edilmiştir. Özellikle kaya düşmesi, kütle hareketleri içerisinde en etkili olan doğa kaynaklı afet olarak dikkat çekmektedir.

Sel/Taşkın ve “Katı Atıklar” başlıkları doğrudan birbirleriyle ilişkili olmasa da iki ayrı problemin temelinde kamu bilinçsizliği ve bilimsel altyapı oluşturulmadan hayata geçen projelerin etkili olduğu görülmektedir. Her iki problem de doğrudan insanı etkilemekte, ekonomik kayıplara neden olmaktadır.

Özellikle hangi neden dikkate alınırsa alınsın, sel ve taşkın olaylarının temel nedenleri içerisinde; “DSİ den görüş ve izin alınmadan yapılan sanat yapılarında ve yol projelerinde yapılan hataların” ön plana çıkması, sel/taşkın olaylarının can ve mal kaybına neden olmasındaki en önemli etkinin doğrudan insan kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Bu etkiler sonucunda, doğal alanlar tahrip olmakta, can ve mal kayıpların yarattığı sosyo-kültürel ve psikolojik etkiler ise doğrudan “insanı” etkilemektedir.

Genel olarak katı atıklardan kaynaklanan çevre kirliliği ile doğa kaynaklı afetlerin oluşumunda etkili olan nedenler farklı olsa da bu problemlerin sonuçlarının tamamen örtüştüğü görülmektedir.

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI**“KIR-KENT BÜTÜNLEŞMESİ: BÜYÜKŞEHİR YASASI İLE
BİRLİKTE KIRSAL ALANLARIN KENTLEŞME
SORUNSALI”****Cenap SANCAR, Şeyda BÜLBÜL, Sinem D. ÖZKAN**

Kır-Kent Bütünleşmesi Sorunları başlıklı odak grup çalışmasında, 8-9 katılımcının katıldığı bir süreç yaşanmıştır. Katılımcıların Büyükşehir Belediyesinden, İlçe belediyelerinden, AFAD ve Şehir Plancıları Odasından ve KTÜ Çevre UYG-AR çalışma gruplarından temsilcilerden oluşmuştur. Katılımını teyit eden bazı kurum ve oda temsilcileri şûraya katılım sağlayamamıştır.

A) SORUNLARIN LİSTELENMESİ

Trabzon ili Ortahisar ilçesi 2014 yılı Büyükşehir yasası ile birlikte, ilçe sınırları ile birlikte tüm sorumluluğun Büyükşehir ve İlçe Belediyelerine geçmesiyle farklı bir süreç başlamıştır. Bulduğumuz coğrafya kırsal yerleşmeler açısından sayıca çok ve dağınık olmasının yanı sıra özellikleri/ sorunları açısından da önemli düzeyde çeşitlilik göstermektedir. Hiç uygulama pratiği olmayan bir kurumun ve bu kurumda çalışan teknik ekibin geçen süreç içerisinde (5 sene) bizatihi yaşadığı sorunları doğrudan

tanımlaması ve özellikle de çok boyutlu mesleki bakış ile değerlendirmesi doğru bir sorun tanımlama süreci olmuştur. 2014 sonrası Büyükşehir Yasası ile kıra bakışta bir farklılık söz konusu olmuştur.

Türkiye genelinde planlama kuram ve pratiği ağırlıklı olarak kentsel alanlar üzerinde olmuş ve kırsal sadece politika düzeyinde ele almıştır. 2014 öncesinde kırsal alanda doğrudan uygulama içerisinde olan bir kurumun, yani İl özel idarelerinin Büyükşehir belediyesi sonrasında devre dışı bırakılması, bu kurumun bütün deneyim ve birikiminin de bir kenara bırakılmasına neden olmuştur.

Kırsal alan çalışma kültürü, deneyimi olan bir kurumun kıra bakışı ve sorun tanımlaması ile bugüne kadar tamamen kent odaklı çalışan bir kurumun kıra bakışı ve çözüm üretmesinde de sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle planlama deneyimi olan ancak bu deneyimin kentsel alanlarda yoğunlaştığı belediyelerdeki teknik elemanların bizatihi kırsal alan üzerindeki bakışı çok farklılaşmaktadır.

Ülkemizde özellikle kent odaklı planlama yaklaşımı, doğal olarak buna odaklı benimsediği hukuksal ve yönetsel çerçeve, kırsal alanların planlamasında ve yönetsel açıdan planlamada kimi olanaklar/ kısıtlar yaratabilmektedir.

Genelde kırsal alanlar, özelde özel nitelikli alanlar sahip oldukları çeşitli doğal ve kültürel kaynakları/ değerleri ve kaliteleri, coğrafi konumları, ekonomik yapıları ve bunun ülke/bölge/yerel ekonomi içindeki yeri, kentsel odaklara erişebilirlikleri gibi nedenlerle farklı türde ve farklı şiddette baskılara, tehditlere ve gelişme dinamiklerine sahiptirler. Kırsal/doğal alanlar ya kent ile ilişkileri bağlamında oluşan gelişme dinamiklerine bırakılmakta ya da büyük ölçüde kendi iç dinamikleri ile gelişmektedirler. Bu süreçte, çoğu kırsal alanlarda yer alan koruma alanlarına bütüncül bir yaklaşım olanaksızlaşmaktadır. Ayrıca bu alanların/yerleşmelerin gelişme eğilimleri, denetlenmesi ve planlama çalışmaları kentsel alanların imarına yönelik bir içerikte olan 3194 sayılı İmar Kanunu ile yönlendirilmektedir. Bu nedenle talep ve uygulamada sorunlar yaşamasına neden olabilmektedir.

Katılımcılardan özellikle Ortahisar ilçe sınırları içerisinde “Kır-Kent Bütünleşmesi Sorunları” başlığında akıllarına gelen sorunları, verilen süre içerisinde belirtmeleri istenmiştir. Öncelikle katılımcılardan önemli olduklarını düşündükleri sorunları verilen kâğıtlara sıralamadan yazmaları istenmiştir. Bu süreç sonrasında sırasıyla her katılımcının sorunları alınarak sıralanmıştır. Katılımcılar Ortahisar ilçe sınırlarında “Kır-Kent Bütünleşmesi Sorunları” başlığında 35 adet sorun tanımlamıştır.

SORUN LİSTESİ

- 1** Köy yerleşik alanlarının tanımlanamaması
- 2** Tarımsal arazilerin parçalanması
- 3** Sınırlı tarım alanlarının yerleşime açılması
- 4** Teknik altyapının uygulama zorluğu
- 5** Yanlış arazi kullanım kararları-Yer seçimi
- 6** Plansız alanlarda yapılaşma / baskısı
- 7** Ulaşım imkânlarının yetersizliği
- 8** Topoğrafik yapının engebeli olması
- 9** Mevzuatın durağanlığı
- 10** Planlama literatürü gelişme yönündeyken mevzuatta karşılığının olmaması
- 11** Kurumların her birinin kendi mevzuatı olması ve bunların birbiriyle çelişir olması
- 12** İmar afları
- 13** Üst Ölçekli Planların Mekânsal Karşılığının Olmaması
- 14** 1/25000 planın tek başına yetersizliği
- 14** İkincil konut isteği
- 16** Yapı tipolojisindeki değişim-Doğa ve çevreyle
- 17** Kent kullanıcısının taleplerinin gerçeklerle örtüşmemesi
- 18** Kır ve kente hizmet götürmede dengesizlik
- 19** Köylerin mahalleye dönüşmesi-köy olgusunun kaybolması

- 20 Büyükşehir ile ilçe belediyesi arasındaki yetkili karmaşası
- 21 Kır deneyimlerinin eksikliği-yönetim ve planlama
- 22 Kırsal alan ilçe belediyelerinin denetiminde fakat buralardaki teknik eleman yetersizliği ile veri yetersizliği
- 23 Kaçakla mücadele konusunda siyasi isteksizlik ve yetersizlik
- 24 Kırsal alana yönelik rehber eksikliği
- 25 Okullarda kıra yönelik detaylı eğitimler verilmemesi
- 26 Kırsal ekonominin olmayışı
- 27 İkinci konut talebi
- 28 Turizm baskısı sorunu
- 29 Yaylaların kullanım amaçlarının değişmesi
- 30 Teknik altyapının uygulama yetersizliği
- 31 Afet riskine rağmen yanlış yer seçimi
- 32 Kırsalı kaçak yapılaşmaya itmek (mevzuat sebebiyle)
- 33 Her büyükşehir niteliği taşıyan kent buna hazır mıydı?
- 34 Sosyo kültürel anlamda donatı yetersizliği
- 35 Yer seçimlerinin bilimsel ilkelere değil de mülkiyete dayanması

B) SORUNLARIN GRUPLANDIRILMASI

Sonrasında bu belirlenen 35 sorun, katılımcılarla birlikte aşağıdaki başlıklar altında sınıflandırılmıştır. Bu aşamada tüm katılımcılar görüşlerini belirtmiş, ortak akıl çerçevesinde belli başlı 15 adet sorun belirlenmiştir.

<i>GRUPLANDIRILMIŞ SORUN BAŞLIKLARI</i>	
1	Coğrafi Yapı-Dağınık Yerleşme
2	Mevzuattan Kaynaklı Sorunlar
3	Eğitim Yetersizliği ve Bilinç Eksikliği
4	Büyükşehir Yasasından Kaynaklı Hizmet Sorunu
5	Kırsaldaki Coğrafi Bellek Eksikliği
6	Kırsal Ekonomiye Yönelik Politika Eksikliği
7	Kentin Kır Üzerindeki Talep / Kullanım Baskısı
8	Kırsaldaki Envanter Eksikliği
9	Kırsal Kademelenmenin Olmaması
10	Göç, Demografik Yapıya Bağlı Sorunlar
11	Kırsal Alanlarda Mevzi Planların Yapılması ve Denetimsizlik
12	Üst Ölçekli Planların Mekânsal Karşılığının Olmaması
13	Kırsal Deneyim Eksikliği
14	Köy Olgusunun Kaybolması
15	İdarelerden Kaynaklı Sorunlar

C) SORUNLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Kent ölçeğinde özellikle Kır-Kent Bütünleşmesinde karşılaştığımız ana probleme odaklanarak bunun temeline inmek ve sonrasında bir dizi olası çözümler tanımlamak amacıyla problem/sorun ağaçları oluşturma yöntemine başvurulmuştur.

Kır-Kent Bütünleşmesi sorunsalında, temel problemin oluşmasında etkili olan ana nedenler ve bunların alt nedenlerinin neler olduğu, bunlarında sonuçlarının neler olduğu veya nasıl yansıdığını belirleyebilmek için sorun ağacı oluşturulmuştur. Ele alınan bir sorunun neden-sonuç ilişkisini ortaya koymayı sağlayan problem ağacı yönteminde, temel problemler belirlenerek bunları çalışma grubu ile puanlama (1-10 arası) yapılarak sıralaması yapılmıştır. Verilen süre içerisinde temel problemlerden en yüksek puan alan ilk iki başlık seçilerek grupça bir sorun ağacı oluşturulmak için ele alınmıştır.

<i>SORUNLARIN PUANLANDIRILMASI</i>		
1	Mevzuattan Kaynaklı Sorunlar	9,3
2	İdarelerden Kaynaklı Sorunlar	9,2
3	Kırsal Ekonomiye Yönelik Politika Eksikliği	8,8
4	Eğitim Yetersizliği ve Bilinç Eksikliği	8,2
5	Coğrafi Yapının Güçlükleri ve Dağınık Yerleşme	7,8
6	Kentin Kır Üzerindeki Talep / Kullanım Baskısı	7,8
7	Kırsal Deneyim Eksikliği	7,7
8	Göç, Demografik Yapıya Bağlı Sorunlar	7,2
9	Büyükşehir Yasasından Kaynaklı Hizmet Sorunu	7,0
10	Üst Ölçekli Planların Mekânsal Karşılığının Olmaması	7,0
11	Köy Olgusunun Kaybolması	6,8
12	Kırsal Kademelenmenin Olmaması	5,8
13	Kırsal Alanlarda Mevzi Planların Yapılması ve Denetimsizlik	5,7
14	Kırsaldaki Envanter Eksikliği	5,3
15	Kırsaldaki Coğrafi Bellek Eksikliği	5,2

** 1 ve 2 no'lu sorunlar birleştirilerek **Yasal ve Yönetmelik Sorunlar** başlığı altında problem ağacı oluşturuldu.

D) NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

Çalışma ekibinin ilk başlangıç olarak temel probleme odaklanarak belirlediği 35 sorundan bazılarının ana nedenlerinin benzerlik taşıdıkları düşünülerek bir grup altında toplanmıştır. Kır-Kent Bütünleşmesi Sorunsalında çalışma grubu tarafından yapılan puanlamada ilk sırayı (9.33) puanla Mevzuattan Kaynaklı Sorunlar başlığı almıştır. İdarelerden Kaynaklı Sorunlar ikinci en yüksek puanı (9.20) alırken, “Kırsal Ekonomiye yönelik politika eksikliği” başlığı da (8.83) puanla üçüncü sıralamaya girmiştir. Zaman kısıtlılığına bağlı olarak iki başlık üzerinde sorun ağacı oluşturulmasına odaklanılmıştır. İlk olarak Mevzuattan Kaynaklı Sorunlar (Yasal ve Yönetmelik sorunlar) olarak tanımlanan temel problemin; ana nedenleri, alt nedenleri olduğu düşünülenler kümelenerek “yasal ve yönetmelik sorunlar” başlığı altında toplanmıştır.

- **Yasal Yönetmelik Sorunlar**

Temel problem olarak ele alınan “Yasal ve Yönetmelik sorunlar” başlığının ana nedenlerinin altı başlık altında değerlendirilmiştir. Bunlar sırasıyla;

1. Çok aktörlü karar mekanizması
2. Kırsala yönelik mevzuatların yetersizliği
3. Büyükşehir yasası kaynaklı hizmet sorunu
4. Teknik eleman yetersizliği
5. Siyasi baskı
6. Kırsal kademelenmenin olmayışı olarak belirlenmiştir.

Bu başlıklar temel problem olarak tanımlanan ‘yasal yönetsel soruların’ ana nedenlerini oluşturduğu belirtilmiştir. Planlama pratiğimizde bugüne kadar mekânsal karşılığı ve zorunluğu olan nazım ve uygulama imar planı dışında, özellikle kırı içine alan plan kademelerinden çevre düzeni planı sadece son on yıl içerisinde gerçekleştirilmiştir. Bu planın da koruma odaklı planlama anlayışıyla ele alındığından yerelin özelinde kırsal yerleşmelere ve bunların baskı yarattığı arazilere yönelik, planlama ilkeler, esaslar belirlenmediği bilinen bir gerçektir. Birçok kurum ve/veya kuruluşun yetkili olduğu bu geniş coğrafyada tüm kurumların kendi yasal ve yönetsel çerçeveleri doğrultusunda karar almaları bazen aynı coğrafyada farklı ve çelişen kararlar oluşabilmektedir. Planlama sürecinde kurumsal katılımın talep edilmesine rağmen gerçek anlamda ve stratejik bir bakışla katkı sağlanmadığından kurumların katkısı istenilen düzeyde gerçekleşmemektedir.

Bu çerçeve de mutlaka kurumlar arasında eşgüdümün sağlanarak yerleşmenin yani Ortahisar ilçesinin üst ölçekli planlarla ve/veya politikalarla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kurumsal katkı ve katılımın sağlanamaması durumunda planın uygulama sürecinde farklı görüşler ve itirazlar gündeme gelebilmektedir. Bu nedenle kurumsal deneyimlerin eşgüdüm içerisinde mutlaka planda yer alması ve yetki karmaşasının ortadan kaldırılması gerekir.

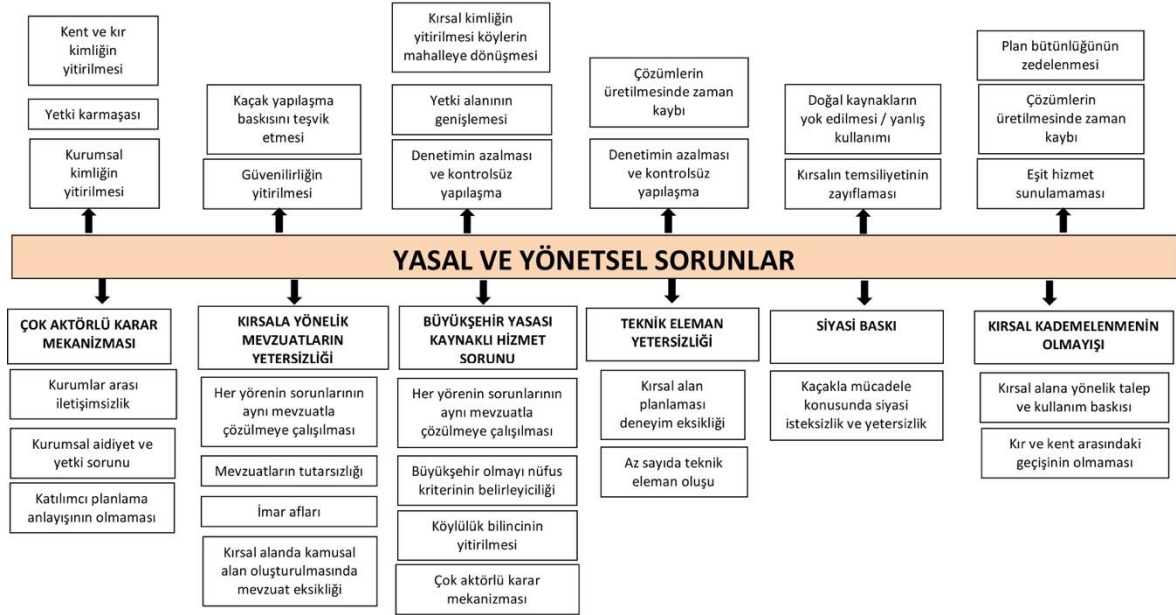
Kırsal alanlara yönelik planlama deneyim eksikliğimizin olduğu bilinmekle birlikte, tüm kırsal alanlara tek tip olarak bakılmasının da ayrı bir sorunun alt nedeni olduğunu söyleyebiliriz. Bu alanlara yönelik farklı kurumların kendi mevzuatları olsa da kıra yönelik mevzuatlarda çelişkiler/tutarsızlıklar olabilmektedir. Burada her kurumun kendi bakış açıları da buna sebep olabilmektedir. Bu geniş coğrafyaların mutlaka yerele özel ve mutlaka çevreye duyarlı bir bakışla varlık değerlerini koruyarak değerlendirmesi gerekmektedir.

Bu alanların Büyükşehir Yasası ile birden köy statüsünden mahalle statüsüne dönüşmesi, biraz daha yerelden uzaklaşmasının da (köy tüzel kişiliğinin kalkması) ana problemin nedenlerinden olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca kır nüfusunun giderek azalması, bu alanlarda nüfus dikkate

alınarak kamusal kullanımların giderek azalması hem köylülük bilincinin azalmasına hem de sahiplenmenin zayıflamasına neden olmaktadır.

Kırsal alanların mahalleye dönüşmesi ve bu alanlara hizmetin belediye tarafından verilmesine yönelik uygulama teknik eleman azlığından yeterli düzeyde olamamaktadır. Ayrıca coğrafyanın geniş ve engebeli olması nedeniyle hizmet anlamında kamuya maliyeti yüksek olmaktadır. Nüfus kaybına bağlı olarak sağlık ocağı, ilk-orta eğitim gibi zorunlu hizmetlerin bazı kırsal mahallelere kaydırılması, bu alanlardan insanların uzaklaşmasına ve yaşayanlarla etkileşimin zayıflamasına neden olmaktadır.

Kırsal alanlara yönelik yapılaşma baskısı, sorunun alt nedenlerindedir. Mevcut yönetmeliklerle köy yerleşik alanı tanımı yapılamadığında hemen hemen tüm coğrafya yapılaşmaya açık bir durumdadır. Buda ister istemez ağırlıklı konut olmak üzere turizm, sanayi gibi farklı arazi kullanımları taleplerine neden olabilmektedir. Çünkü tüm arazi neredeyse köy yerleşik alanı olarak görülmektedir. Bu alanlar ister istemez kurumlar ve/veya belediyeler üzerinde siyasi baskı oluşmasına neden olmaktadır.

- **Kırsal Ekonomiye Yönelik Politika**

Temel problem olarak ele alınan “Kırsal Ekonomiye Yönelik Politika” başlığının ana nedenleri altı başlık altında değerlendirilmiştir. Bunlar sırasıyla;

- 1.Tarımsal üretim zorlukları.
- 2.Tarım alanlarının yetersizliği ve parçacılığı
3. Alternatif tarım ürünlerinin olmayışı
- 4.Tarımsal alanların yapılaşmaya açılması
- 5.Tarımsal üretimin pazarlama sorunu
- 6.Tarımsal üretimde örgütlü yapının olmayışı

Kırsal alanların nüfus kaybını birçok gerekçeye bağlayabiliriz. Kentleşme hızı, kırsal alanlara yönelik politika eksikliği, kırsal alanın sosyokültürel açıdan eksikliği, zorunlu kamu hizmetleri kısıtlılığı olarak çoğaltabiliriz. Özellikle mekânsal stratejik planlama yaklaşımının gündeme gelmesiyle üst ölçeklerde kırsala yönelik politikaların mekânla ilişkilendirilmesi zorunluluğu gündeme gelmiştir. Bu süreç bir sorununda çözümüne katkı sağlayacak bir süreçtir. Doğu Karadeniz bölgesi genelinde gözlemlenen Ortahisar ilçe sınırları içinde geçerliliği olan verimli tarım arazilerinin kısıtlılığı, yetersizliği ve çok parçalanmış olması kırsalda yaşayanların ekonomik beklentilerini yukarıda tanımlanan diğer gerekçelerle birlikte zayıflatmıştır. Yılın her ayı üretim söz konusu olabilmesine rağmen bu ekonomik beklentinin zayıflaması (çok hisseli

araziler de buna gerekçe) bu bölgede yerel üretim yaklaşımının (findık, çay gibi) dışına çıkmasına engel olmaktadır. Kaldı ki bu yerel üretimde sadece mahsul olarak elde edilmesiyle kalmaktadır. Yan sanayi üretimi olmadığı gibi alternatif tarım üretimine yönelik bir arayış söz konusu değildir. Bu durum genel ülke politikalarıyla doğrudan ilişkilidir. Yöre halkının yerel üretiminin desteklenmesi yönünde, Ar-Ge Çalışmalarına yönelik teşvikler, yönlendirme ve özendirmeler bulunmamaktadır. Bu yaklaşımın mutlaka politikalar bağlamında mekâna yansımaları ve eylemlere dönüşmesi gerekmektedir. Tarımsal üretimin ar-ge çalışmalarıyla daha geniş pazara katma değeri yüksek ürün olarak dönüştürülmesi esas olmalıdır.

Ortahisar ilçesinin kırsal ekonomiyi canlandırmaya yönelik; farklı sektörel bakışların stratejik yaklaşımlarını, varlık değerlerini/potansiyellerini kullanarak eyleme dönüştürülmemesi ikinci önemli bir alt sorun olarak tanımlanmıştır. Yerel üretimin geleneksel yöntemlerle aile işletmeleri şeklinde olması diğer bir alt neden olarak görülmektedir. Bireysel çabalar yeterli gelmediğinden aracı kurumların (tüccarların) yani kısacası sermayenin esiri durumuna düşmektedirler. Bu anlamda kooperatifleşme ve/veya yerel temsiliyeti olabilen kuruluşların (Fiskobirlik gibi) güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekir. Kısaca örgütlenme eksikliği yaşanmaktadır.

Kırsal planlama deneyimi olan teknik eleman yetersizliği, yapılaşmayı yönlendirecek bir rehberin olmayışı (plan, tasarım rehberi gibi) ve sadece plansız alanlar yönetmeliği ile yönlendirilmek istenmesi bu gibi alanların plansız ve kontrolsüz kullanımına neden olmaktadır. Bu durum gerek üretimin yapıldığı arazilerin parçalanmasına, üretimde toplulaştırmanın zorlaşmasına gerekse sonrası planlama süreci için yasal altlığın oluşturulmasında kısıtlılık oluşturmaktadır.

Diğer bir nedende, kırsal alanların tamamının aynı konumda, statüde değerlendirilmesidir. Yanı yerin özelliğine; yoğunluğu, kentle ilişkisi, nüfusu, erişilebilirliği gibi birçok parametre göz ardı edilerek tek mevzuatla yönlendirilmek istenmektedir. Hâlbuki kırsal alan, konumuna bağlı olarak farklı baskı ve taleplerle karşılaşmaktadır. Özellikle yakın kırsal alanlarda planlamanın eksikliğinden de kaynaklı olarak geçişin çok başarılı sağlanamadığını, bu nedenle sürekli bir talep ve baskı altında kalmasına neden olmaktadır. Yasal boşluk ve denetimsizlik bu alanlarda yapılaşmanın yoğunlaşmasına dolayısıyla varlık değerlerinin yok olmasına neden olmaktadır. Bu alanlar hem tarımsal alanların kayıp olmasına hem de kimlik kayıplarına neden olmaktadır. Bu kimlik kayıpları, fiziki mekânda olduğu gibi sosyal yapılarında kayıp olmasına yaşam kültürünün yok olmasına neden olmaktadır.

E) GENEL DEĞERLENDİRME

Tüm bu süreçler kırsal kentin bir arka bahçesi olarak görülmesine, planların politika eksikliği, mekânsal karşılığının net olarak anlaşılabilmesi ve mevzuattaki boşluklar dikkate alındığında kırsal genel doğal karakterinin bozulmasına, kırsal kimlik özelliklerinin yok olmasına neden olmaktadır. Geniş bir coğrafyanın yerleşmeye açık olması bu baskının giderek artmasına ve farklı kurumların kendi ilkelerinden taviz vermesine neden olmaktadır.

Kırsal alanla ilgili yaşanan (çoğu kentsel kökenli olan) gelişmeler ve bunlara yönelik politikaların kırsal alan üzerinde artan ve çeşitlenen talepler/İlgili kırsal değişim ve gelişim sürecinin kendiliğinden yürütülmesine ve/veya bu alanların "kent" ile olan ilişkileri çerçevesinde gelişme dinamiklerine bırakılmayacağını göstermektedir. Bu durumun mekânsal yansımalarının göz ardı edilebilmesi kırsal alanları derinden etkilemektedir. Kırsal değerlerin korunması, kaynakların sürdürülebilir kullanımı, kırsal alanlarda yaşanabilirlik politikaları vd. etkililiğini kaybetmekte, kırsal değerlere, kaynaklara, potansiyellere ve sorunlara bütüncül yaklaşımı olanaksızlaşmaktadır.

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI**“KONUT BÖLGELERİNDE YAŞAM KALİTESİ-
ERİŞEBİLİRLİK”****Ahmet Melih ÖKSÜZ, Aygün ERDOĞAN, Seda ÖZLÜ**

“Konut Bölgelerinde Yaşam Kalitesi–Erişebilirlik” odak grup masası, KTÜ ÇEVRE UYG-AR merkezi yönetim organlarında yer alan 2 kolaylaştırıcı ve bir araştırma görevlisi raportör tarafından yürütülmüştür. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü raportör öğrencilerince süreç, yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Katılımcı olarak KTÜ Çevre UYG-AR çalışma gruplarından öğretim elemanları ile kent içi kurumlardan Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü, Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü, Trabzon Büyükşehir Belediyesi ve Ortahisar Belediyesi’nden katılan temsilcilerle iki aşamalı olarak yürütülen çalışmanın sonuçları ekip tarafından raporlanmıştır.

A) SORUNLARIN LİSTELENMESİ***SORUN LİSTESİ***

1	Konut yakın çevresindeki otopark, çocuk oyun alanı, yeşil alan, spor, eğitim alanlarının niteliklerinin düşük olması, yetersizliği
2	Eğitimde güvenli ulaşımın, erişimin yetersizliği ve yakın çevrede trafik sorunu

- 3 Konut alanlarında boyasız, sıvasız vb. yapıların yarattığı görsel kirlilik
- 4 Konut sayısının fazlalığının veya ihtiyaçtan çok oluşunun ortaya çıkardığı sorunlar
 - a. Donatıların azalmasına neden olması
 - b. Tüm kültürel alanların eksikliği
 - c. Taşıt yollarındaki yetersizlik / erişim sorunu
 - d. Altyapı çalışmalarının ulaşımı etkilemesi
- 5 Konut türlerinin / çeşitliliğinin yaşlı, genç, tek yaşama gibi farklı ihtiyaçlar için yetersizliği
- 6 Ulaşım planının olmayışı
- 7 Kentin bütününe yönelik yaya erişim planının eksikliği
- 8 Yaya, engelli ve taşıt ulaşımında duraklar, alt-üst geçitler gibi kesişim noktalarında hatalar, koordinasyon eksikliği
- 9 Konut ve çevrelerdeki yatay-dikey erişimde çözümsüzlükler ve olan çözümlerin noktasal/parçacıl oluşu
- 10 Yeni konut alanlarının çevre ve topoğrafyaya uygun olmayışı
- 11 Yeni konut alanlarının yapımında sosyal ve teknik altyapıların sonradan gitmesi ve mevcut olanların revize edilmeyişi
- 12 Eski kent dokusunun/sokaklarının araç trafiğine açılması
- 13 Konut alanlarında trafik, hırsızlık vb. güvenlik sorunları

- 14 Konut alanlarında yaşam tarzının değişimi, beklentilerin değişimi, taleplerin artmasının ortaya çıkardığı sorunlar
- Arsanın gelişimi
 - Kat sayısı artışı
 - Özel araçların / ulaşımın artışı
 - Otopark yetersizliği
- 15 Güvenli ve yeşil alan vb. donatıların olduğu yerde yaşamının pahalılığı
- 16 Kentte-kırda kaçak yapılaşmaya göz yumulmasının estetik sorunlara neden olması
- 17 Kentte-kırda konut alanlarına talebin artışı ile doğal alanların tahribi
- 18 Sahile-denize ulaşamama ve bunlardan yüzmeye, balık tutma, deniz havası alma vb. etkinlikler için
- 19 Dikey, çarpık yapılaşma
- 20 Çevre kirliliği
- 21 Konut alanlarına yakın yerlerde yeşil ve sosyal/ alanlar gibi deşarj olunabilecek alanların eksikliği
- 22 Yeni konut alanlarının standardının olmayışı, homojen olarak dağılmayışları
- 23 Çukurçayır, Söğütlü örneklerinde olduğu gibi aşırı yoğunlaşmaya yönelik sorunlar
- Bu yapılaşmanın plansızlığı/denetimsizliği
 - Bu yapılaşmayla ortaya çıkan ulaşım, merkeze erişim problemleri
- 25 Toplu taşımanın konforsuzluğu, yetersizliği/olmayışı ve bu nedenle toplu taşımaya rağbetin az olması

- 27 Toplu taşımada teleferik, raylı sistem, deniz ulaşımı vb. çeşitliliğin olmayışı
- 28 Stada alternatif ulaşımın olmayışı ve buraya olan özel araç trafiğinin yarattığı sorunlar
- 29 Yaya-bisiklet yollarının yetersizliği
- 30 Engelli erişiminin yetersizliği
- 31 Okul alanlarının eğitim, oyun, toplanma, otopark vb. alanlar bakımından yetersizliği
- 32 Çocukların sokaklarda oyun oynama yerinin olmayışı
- 33 Çatısızlık nedeniyle içine su alan, gri, estetikten yoksun binaların/konutların görsel kirlilik oluşturması
- 34 Yaylalarda imar affıyla gelen yapılaşma kirliliği
- 35 Siyasi müdahalelerle ortaya çıkan kaçak yapılaşma ve özellikle kırsalda mevzuat/denetim yetersizliği ve ruhsat sorunları
- 36 Bakir yerlerde artan trafik/nüfus yoğunluğunun su havzalarında su/çevre kirliliğini ortaya çıkarması
- 37 Kentlilerin bencil/açgözlü oluşu
- 38 Kentlinin kentteki sorunları coğrafyadan kaynaklı bir kader/sorun olarak görmesi
- 39 Yere/coğrafyaya özgü konut üretiminin olmayışı
- 40 Kentsel dönüşümlerle kentin değerlerini yitirmesi
- 41 Kentsel değişimin hızlı olması, sonuçlarını algılamadan fiziksel çevrenin oluşması
- 42 Kanuni Bulvarı gibi ana ulaşım akslarının konut alanlarını bölmesi

43	Teknik altyapı çalışmalarının koordinasyonsuzluğu
44	Taşıt trafiğinde bilgilendirme ve yönlendirme eksikliği
45	Konut türlerinin / çeşitliliğinin yaşlı, genç, tek yaşama gibi farklı ihtiyaçlar için yetersizliği
46	Ulaşım planının olmayışı
47	Kentin bütününe yönelik yaya erişim planının eksikliği
48	Yaya, engelli ve taşıt ulaşımında duraklar, alt-üst geçitler gibi kesişim noktalarında hatalar, koordinasyon eksikliği
49	Konut ve çevrelerindeki yatay-dikey erişimde çözümsüzlükler/olan çözümlerin noktasal/parçacılığı

B) SORUNLARIN GRUPLANDIRILMASI

Trabzon bütününe yönelik; sorunlu eski alışkanlıkların yanı sıra, yeni yaşam biçimleri ile taleplerin ve günümüz politikalarının şekillendirdiği değişim ve gelişmelerin ortaya çıkardığı sorunlar, katılımcılar tarafından yukarıda listelendiği biçimde ifade edilmiştir. Bu ifadelerde yer alan sorunlar (detaylarıyla birlikte toplam 49 adet) dört grupta toplanarak ve yoğunlukları bakımından en çoktan en aza aşağıdaki şekilde sıralanarak özetlenebilir.

- (1) Trafik-ulaşım-erişim (19 adet),
- (2) Kentsel-kırsal yaşam alanları ve doğal-kültürel çevre kaliteleri (14 adet),
- (3) Yaşam alanları ve yakın çevresi (14 adet) ve
- (4) Kentli davranışları (2 adet)

(1) Trabzon kenti bütününde; taşıt, bisiklet, yaya ve engelli erişimine yönelik tüm ihtiyaçları karşılayacak ve özel araç kullanımını azaltarak konforlu ve güvenli ulaşımı sağlayacak farklı modlara sahip entegre bir toplu taşıma sistemini içeren bir ulaşım planının olmayışı kentin en temel sorunlarından biridir. Ayrıca, bu ulaşım sistemlerindeki nitelik ve nicelik olarak yetersizlikler, düzensizlikler, aralarındaki bağlantısızlık ve koordinasyonsuzluklar hem konut alanlarının içinde, hem konut alanlarının MİA, stadyum, eğitim alanları gibi yoğun kullanımlı işlev ve donatılar ile kıyı/sahil gibi rekreatif bölgelere erişiminde büyük problemlere yol açmaktadır. Altyapı sorunları ve toplu taşımanın yetersizlikleri sonucunda artan özel araç kullanımının neden olduğu otopark sorunları ile kent içi geleneksel dokuda taşıta bağlı ulaşım da kentin bu temel sorunları arasında yine ilk sıralardadır. (2, 4c ve 4d, 6, 7, 8, 9, 12, 14c ve 14d, 18, 23b, 24, 25, 26, 27, 28, 40 ve 42)

(2) Mevcut ve yeni gelişen konut alanlarının hem kentsel hem de kırsal yerlerde, çevrelerine ve coğrafyaya uyumsuz ve denetimsiz değişim, dönüşüm ve gelişimleri sonucunda bu yerlerin giderek kötüleşen, doğal ve kültürel değerlerini yitiren ve estetik kalitesini kaybeden, niteliksiz çevrelere dönüşmeleri; bu oluşumların görmezden gelinmesi, imar aflarına tabi olmaları gibi siyasi müdahalelerle kalıcı hale gelmeleri de bir diğer temel sorun grubunu oluşturmaktadır. (3, 10, 16, 17, 19, 20, 23a, 31, 32, 33, 34, 37, 38 ve 39)

(3) Mevcut konut alanları ile hızla ve ihtiyacın ötesinde bir büyüklükte gelişen yeni konut alanları ve yakın çevresinin ve bu çevrelerdeki teknik ve sosyal donatıların nitelik ve nicelik bakımından yetersizlikleri bir diğer temel sorun grubunu oluşturmaktadır. Bu sorunların yaşanmadığı konut alanları ise kentle bütünleşmeyen ve toplumun sadece yüksek gelirli bir kesiminin imkânları dâhilinde kalmakta, kentin diğer tüm bölgelerinde yaşayan büyük çoğunluk ise her aile büyüklüğünün ihtiyacına cevap verebilecek yeterlikteki konut alanlarında kendilerini güvende hissederek, sorunlardan uzak yaşama olanağı bulamamaktadır. (1, 4a ve 4b, 5, 11, 13, 14a ve 14b, 15, 21, 22, 29, 30 ve 41)

(4) Kentlilerin kaderci ve bencil olarak nitelenebilecek tutumları, kent ve kırdaki yaşam alanlarının ve ulaşım-erişim sorunlarının çözümsüzlüğündeki önemli etkenler arasında yer almaktadır. (35, 36)

Aşağıdaki tablo, yukarıda detaylı olarak listelenen ve devamında özetlenen geniş tanımlı problemlerin önceliklendirme adımı için kısaltılmış ve benzer olanların birleştirilmiş bir listesini içermektedir.

GRUPLANDIRILMIŞ SORUN BAŞLIKLARI

- 1 Konut yakın çevresi otopark, çocuk oyun alanları, yeşil alan, spor alanları, eğitim yapılarının niteliklerinin yetersiz olması
- 2 Konut alanlarına sosyal ve teknik altyapının konut yapımından sonrasında oluşturulması
- 3 Konut alanlarında görsel kirlilik/çarpık yapılaşma/çevre kirliliği
- 4 İhtiyaçtan fazla konut sayısı
- 5 Yeteri kadar konut çeşitliliğinin olmaması
- 6 Eski kent dokusunun araç trafiğine açılması
- 7 Yeni konut alanlarının homojen dağılmaması- Aşırı yoğunlaşmanın planlanması
- 8 Kanuni bulvarının konut alanlarını bölmesi
- 9 Konut çevrelerinde (site veya bireysel konutlarda) güvenlik sorunu
- 10 Kaliteli bir konut çevresinde yaşamının lüks ve pahalı olması
- 11 Konut alanlarında talebin artması (arsanın gelişimi, kat sayısı)
- 12 Ulaşım planlamasının olmayışı
- 13 Yaya-taşıt etkileşimi arasında koordinasyon olmaması
- 14 Yaya planlamasının olmayışı
- 14 Konut yakın çevresinde trafik sorunu/yolların azlığı

- 16 Bitmeyen altyapı ve yol çalışmaları
- 17 Konut alanlarının merkeze bağlantısında sıkıntıların
- 18 Yatay ve dikey çözümlerin olmayışı ya da noktasal olması (engellilere yönelik)
- 19 Eğitim alanları için güvenli erişimin olmayışı
- 20 Konut alanlarının kıyı alanlarına erişimindeki problemler
- 21 Stat gibi büyük ölçekli projelere erişim sıkıntısı
- 22 Toplu taşımamanın yetersizliğinden/olmayışından rağbetin az olması
- 23 Toplu taşımada çeşitliliğin olmaması (sadece otobüs ile)
- 24 Taşıt trafiğinde bilgilendirme ve yönlendirme eksikliği
- 25 Konut üretiminin topoğrafyaya uygun olmayışı/yere özgü olmaması
- 26 Kentsel ve kırsal talebi nedeniyle doğal alanların tahribi
- 27 Konut alanlarında yaşam tarzının tamamen değişimi
- 28 Kent yaşamı için gerekli özverilerin yapılmaması
- 29 Konut politikasının yetersizliği
- 30 Kaçak yapılaşmaya göz yumulması
- 31 Kentsel dönüşümle kentin değerlerini yitirmesi
- 32 Kentsel değişimin hızlı olması
- 33 Yaylalara nüfus yoğunluğunun gelmesi ile su ve çevre kirliliğine neden olması

C) SORUNLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

<i>SORUNLARIN PUANLANDIRILMASI</i>		
1	Konut yakın çevresi otopark, çocuk oyun alanları, yeşil alan, spor alanları, eğitim yapılarının niteliklerinin yetersiz olması	9,8
2	Konut alanlarına sosyal ve teknik altyapının konut yapımından sonrasında oluşturulması	9,4
3	Konut alanlarında görsel kirlilik/çarpık yapılaşma/çevre kirliliği	9
4	İhtiyaçtan fazla konut sayısı	8,9
5	Yeteri kadar konut çeşitliliğinin olmaması	8,7
6	Eski kent dokusunun araç trafiğine açılması	8,3
7	Yeni konut alanlarının homojen dağılmaması- Aşırı yoğunlaşmanın planlanması	8,2
8	Kanuni bulvarının konut alanlarını bölmesi	8,1
9	Konut çevrelerinde (site veya bireysel konutlarda) güvenlik sorunu	8
10	Kaliteli bir konut çevresinde yaşamının lüks ve pahalı olması	7,9
11	Konut alanlarında talebin artması (arsanın gelişimi, kat sayısı)	7,9
12	Ulaşım planlamasının olmayışı	7,9
13	Yaya-taşıt etkileşimi arasında koordinasyon olmaması	7,9
14	Yaya planlamasının olmayışı	7,8
15	Konut yakın çevresinde trafik sorunu/yolların azlığı	7,8

16	Bitmeyen altyapı ve yol çalışmaları	7,7
17	Konut alanlarının merkeze bağlantısında sıkıntıların yaşanması	7,5
18	Yatay ve dikey çözümlerin olmayışı ya da noktasal olması (engellilere yönelik)	7,4
19	Eğitim alanları için güvenli erişimin olmayışı	7,3
20	Konut alanlarının kıyı alanlarına erişimindeki problemler	7,2
21	Stat gibi büyük ölçekli projelere erişim sıkıntısı	7,1
22	Toplu taşımamanın yetersizliğinden/ olmayışından rağbetin az olması	7
23	Toplu taşımada çeşitliliğin olmaması (sadece otobüs ile)	7
24	Taşıt trafiğinde bilgilendirme ve yönlendirme eksikliği	6,9
25	Konut üretiminin topoğrafyaya uygun olmayışı/yere özgü olmaması	6,7
26	Kentsel ve kırsal talebi nedeniyle doğal alanların tahribi	6,2
27	Konut alanlarında yaşam tarzının tamamen değişimi	6,1
28	Kent yaşamı için gerekli özverilerin yapılmaması	6,1
29	Konut politikasının yetersizliği	5,9
30	Kaçak yapılaşmaya göz yumulması	5,8
31	Kentsel dönüşümle kentin değerlerini yitirmesi	5,8
32	Kentsel değişimin hızlı olması	5,8
33	Yaylalara nüfus yoğunluğunun gelmesi ile su ve çevre kirliliğine neden olması	5,6

D) NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

Listelenen 33 adet sorundan en yüksek puanları alan, yani en önemli sorunlar olarak görülen ‐Ulaşım planlamasının olmayışı‐ (9,8/10) ve ‐yaya/bisiklet planlamasının olmayışı‐ (9,4/10) başlıklarının ikisi de genel olarak ulaşım planlaması ile ilişkili olduğundan hareketle bir başlık altında değerlendirilmesinin uygun olacağına karar verilmiş ve her ikisini de kapsayan ana başlık olarak ‐ulaşım planlamasının olmayışı‐ başlığı benimsenmiştir. Daha sonra yapılan tartışmalarda ulaşım planlamasının olmayışı başlığının ulaşım sorunu altında değerlendirilebileceği tartışılmış ve sonunda ulaşım planlamasının olmayışının Trabzon kentindeki ulaşım sorunlarının ortaya çıkışının veya çözülemeyişinin temel nedeni olduğu sonucuna varılmıştır.

• Ulaşım Sorunu

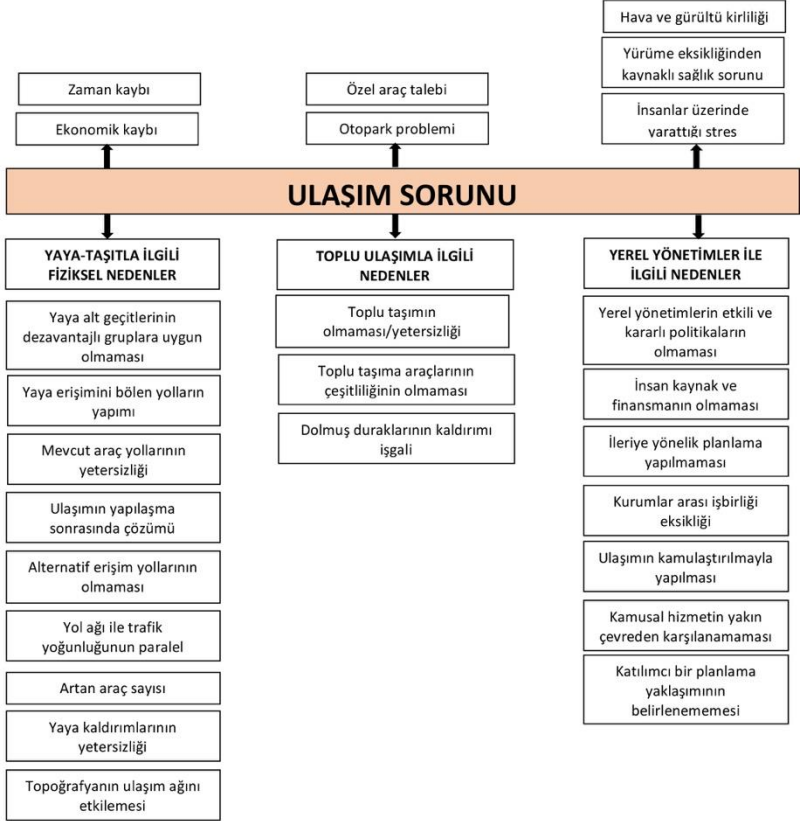
Yapılan tartışmalardan Trabzon'daki ulaşım sorununun mutlaka bir ulaşım planlaması ile ele alınarak çözümlenmesinin gereği üzerinde durulmuştur. Bunun hem kentin alt bölgeleri, çevresi ve merkezi ile kurduğu ana ulaşım bağlantılarının hem de yerleşme birimlerinin kendi iç bağlantılarının planlanması ile kentsel yaşam kalitesini arttıran en önemli unsur olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda ulaşım planlamasının olmayışının alt sorunları

olarak yaya-taşıtla ilgili fiziksel nedenler, toplu ulaşım ile ilgili nedenler ve yerel yönetimlerle ilgili nedenler sıralanmıştır.

- **Yaya-taşıtla ilgili fiziksel nedenler**

Bu sorun değerlendirilirken Trabzon'un topoğrafik yapısının zor bir topoğrafya olduğu, topoğrafya ulaşım ilişkisinin kurulmasındaki güçlük üzerine vurgu yapılmış, ancak bunun planlama ile aşılabilecek bir güçlük olduğu, iyi değerlendirildiğinde topoğrafik yapının eğimli/engebeli olmasının sağlayacağı avantajlar olabileceği değerlendirilmiştir.

Bunun dışında yayalar ve özellikle dezavantajlı gruplar (engelliler, çocuklar, kadınlar vb. gibi) için sağlıklı ve iyi işleyen bir yaya ulaşım sisteminin olmadığı ve bunun yarattığı sorunlar üzerinde durulmuştur.

Bu bağlamda hem konut alanları içindeki kentsel hizmetlere erişimde hem de merkez alanlara ve önemli kentsel kullanım alanlarına (eğitim, sağlık, spor, park, kıyı vb. işlevlere) erişimde süreklilik arz eden, başka büyük taşıt arterleri ile kesilmeyen, rahat kullanılabilme olanağına sahip alt, üst geçitlerle entegre olmuş, üzeri özel taşıtlar tarafından otopark alanı olarak kullanılmayan yaya ulaşım akslarının gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Mevcut araç yollarının yetersizliği özellikle yerleşik doku ve tarihi kent dokusu üzerinde oluşan yerleşme baskıları, plansız, plana aykırı ve kontrolsüz gelişmenin ortaya çıkardığı bir durum olarak görülmektedir. Buna karşılık mevcut kentsel sistem üzerinde trafiğin (trafik yönetimi) iyi yönetilememiş olması ve alternatif erişim yollarının geliştirilememesi veya mevcut kentsel gelişmenin doğurduğu/doğuracağı trafik yoğunluğunun artmasının ortaya çıkaracağı sorunlarla paralel olarak mevcut ve yeni yolların geliştirilememesi ya da ulaşım ağının mevcut yapılaşma tamamlandıktan sonra çözülmeye çalışılması (yerleşme oluşmadan önce çözülmemesi) gibi sorunlar tespit edilmiştir.

- **Toplu ulaşım ile ilgili nedenler**

Burada Trabzon'da toplu taşımanın olmadığı ve yetersiz olduğu ve var olan toplu taşıma araçlarının çeşitliliğinin de olmadığı yönünde görüş oluşmuştur. Bu bağlamda Trabzon'un toplu taşıma olarak alternatifsiz bir biçimde minibüs dolmuş sistemine bırakıldığı/terkedildiği, bununla rekabet edecek belediye otobüsleriyle toplu taşımanın ise yeterince geliştirilemediği ifade edilmiştir. Belediye otobüsleri ile taşınan yolcu miktarının toplam taşınan yolcu sayısı açısından oransal olarak yetersiz düzeyde olduğu ve son zamanlarda giderek azaldığı değerlendirilmiştir.

Mevcut minibüs sisteminin sağladığı toplu taşıma hizmetinin ciddi bir biçimde sorgulanmasının gereği üzerinde durulmuştur. Dolmuş minibüs hatları (güzergâhlar), taşınan yolcu sayıları, minibüslerin çalışma düzenleri, durakları, kaldırılmaları ve keyfi durak yeri işgalleri ile şoförlerin yolculara davranış biçimlerine kadar hemen her düzeyde sorgulamanın yapılarak yeniden bir düzen getirilmesi gereği belirtilmiştir. Bunun yanında belediye otobüsleriyle yapılan toplu taşımanın yeniden ele alınarak minibüs sistemi ile rekabet edecek şekilde güçlendirilmesi ve böylece ulaşım kalitesinin artırılmasının zorunluluk olduğu gündeme getirilmiştir.

Ayrıca, Trabzon için zorunluluk olduğu düşünülerek gündeme getirilen bir başka görüşte, Trabzon'un kentsel ulaşım açısından alternatif toplu taşıma aracı olarak bir raylı sistemin (Hafif raylı sistem) mutlaka devreye sokulmasıdır. Böyle bir sistemin minibüs, belediye otobüsü, özel ulaşım ve yaya ulaşım vb. gibi diğere ulaşım modları ile mutlaka entegre (bütünleşik) olacak şekilde ele alınması gerektiğı yönünde tüm katılımcılar ittifak etmiştir.

- **Yerel yönetimlerle ilgili nedenler**

Yerel yönetimle ilgili sorunlar içinde yaşam kalitesini ve erişebilirlik olanaklarını arttırmaya yönelik olarak en önemli sorun yine planlamanın olmayışı veya eksikliği yönünde tespit edilmiştir. Yerel idarelerin planlı hareket etmemesi önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Bunu destekleyen benzer yöndeki eksiklikler olarak yerel yönetimin etkili ve kararlı politikalarının olmaması ve katılımcı bir planlama yaklaşımının sergilenememesidir.

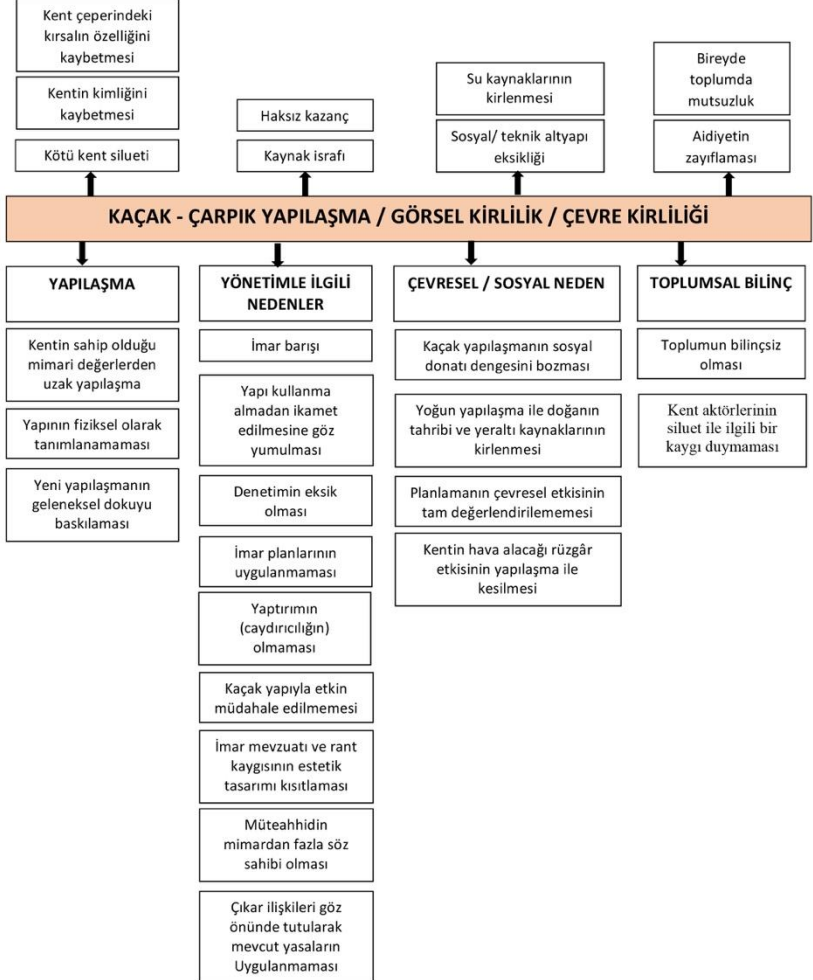
Bunun dışında kamusal hizmetlerin görülmesinde ve altyapıların gerçekleştirilmesinde kurumlar arası işbirliğinin olmaması/ya da zayıf olması (örnek olarak Karayolları Teşkilatı ile Belediye arasındaki ilişkilerdeki kopukluk gibi), insan ve finansman kaynaklarının olmaması (daha çok yetersizlik, planlı kullanamama veya önceliklendiremememe

sorunu), kamusal hizmetlerin yakın çevreden karşılanmaması (kamusal hizmetlerin dağıtımında ve kullanımında planlama hiyerarşisinin göz ardı edilmesi) ve ulaşımın kamulaştırmayla yapılması (yol güzergâhlarının oluşturulmasında ağırlıklı olarak kamulaştırma yapılması ve diğer plan uygulama araçlarının kullanılmaması) gibi sorunlar tespit edilmiştir.

Konut-Ulaşım: Konut Bölgelerinde Yaşam Kalitesi-Erişebilirlik çalışma grubunda yaşam kalitesinin yükseltilmesi açısından kentsel ulaşım ile ilgili belirlenen tüm bu sorunların çözümünün bütünlük olarak, bir ulaşım planı çerçevesinde, bütüncül bir yaklaşımla ele alma ile mümkün olabileceği yönünde görüş oluşmuştur.

- **Görsel Kirlilik/Çarpık Yapılaşma /Çevre kirliliği**

Listelenen 33 adet sorundan en yüksek puanları alan 3. ve 4. sorun sırasıyla “kaçak yapılaşmaya göz yumulması” (9/10) ve “konut alanlarında görsel kirlilik/çarpık yapılaşma/çevre kirliliği” (8,9/10) sorunlarıdır. Çalıştay masasındaki katılımcıların yaptığı değerlendirmede görsel kirlilik oluşumu, çarpık yapılaşma ve çevre kirliliği gibi konuların doğrudan kaçak yapılaşmayla ilintili olduğundan hareketle bu iki başlığında birleştirilerek tek bir başlık altında irdelenmesine karar verilmiştir. Bu nedenle ana sorun başlığı Kaçak-Çarpık Yapılaşma/Görsel Kirlilik/Çevre Kirliliği olarak ele alınmıştır.

Kaçak-çarpık yapılaşma/görsel kirlilik/çevre kirliliğinin alt sorunları olarak yapılaşmaya ilişkin sorunlar, yönetimle ilgili nedenler, çevresel/sosyal nedenler, toplumsal bilinç eksikliği gibi sorunlar sıralanmıştır.

- **Yapılaşmaya ilişkin sorunlar**

Yapılaşmaya ilişkin belirlenen alt sorunlar üç başlık altında toplanmıştır. Bunlardan kentin sahip olduğu mimari değerlerden uzak yapılaşma ile geleneksel, yöresel, toplumun kültürel değerleri ile uyumlu bir mimari kalitenin yakalanamadığı üzerine vurgu yapılmaktadır. Mimari olarak tek tek bina düzeyinde ve oluşan kentsel yapılı çevre düzeyinde hem yöresel ve geleneksel hem de çağdaş tasarım yaklaşımlarına imkân tanınarak nitelikli bir mimari çevrenin elde edilmesinin amaçlanması üzerine vurgu yapılmıştır.

Yapının fiziksel olarak tamamlanamaması problemi ise kentsel ve kırsal alanda üretilen yapıların projesine göre tamamlanmadan iskâna açılması sorunu üzerine vurgu yapmaktadır. Binalar onaylı projesine göre tam anlamıyla bitirildikten sonra iskâna açıldıkları takdirde Trabzon kenti ve çevresinde sıkça rastlanan bitmemiş yapıların (karkas, çatısız, sıvasız, boyasız vb.) kent ve sokak silueti üzerine yaptığı olumsuz etkilerden kurtulmanın mümkün olacağı tartışılmıştır.

Yeni yapılaşmanın geleneksel dokuyu baskılaması başlığında ise özellikle kentin eski, tarihi ve korunması gereken yerleşme bölgelerinde verilen imar hakkı artışları, plan değişiklikleri veya yasa dışı yapılaşmalara göz yumulması nedeniyle ortaya çıkan aşırı yoğunluk artışları gündeme getirilmiştir. Yeni yapılaşmanın geleneksel dokuyu baskılaması sorunu ile korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması gereken tarihi dokunun bozulmasına ve yok olmasına ve kent belleğin erozyonuna neden olmaktadır. Trabzon kenti ve bölgesindeki tarihi dokuların özel bir önemle ele alınarak planlanması ve tasarlanması, kentsel rant baskısından kurtarılması gerektiği tartışılmıştır.

- **Yönetimle ilgili nedenler**

Yönetimle ilgili nedenler genel anlamda merkezi idarenin sorumluluğunda olan uygulamalardan ve düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar ve yerel idarenin sorumluluğunda olan faaliyetlerden kaynaklanan sorunlar olarak iki başlıkta ortaya çıkmış ve değerlendirilmiştir. Merkezi idarenin kaçak-çarpık yapılaşma/görsel kirlilik/çevre kirliliğın başlığıyla ilgili en önemli sorun kaynağı, güncel bir konu olarak karşımıza çıkan İmar Barışı olarak nitelenmiştir. Kaçak veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılmış yapıların belli periyotlarla affa uğraması sorun olarak ortaya konan ve bu başlığın en önemli sorumlularından biri olarak görülmüştür.

Bunun dışında yerel idarenin sorumluluğunda konular olarak sorun görülenlerden biri Yapı kullanma izin belgesi alınmadan ikamet edilmesine göz yumulmasıdır. Burada kastedilen herhangi bir bina ruhsata esas projesine uygun olarak tamamlanmadan iskâna açılmamalıdır. Elektrik ve suyu bağlanmamalıdır. Böylece mimari kalitenin yükseleceği düşünülmektedir.

Bina yapım süreçlerinde denetimin eksik olması, kentlerdeki çarpık yapılaşmanın ve görsel kirliliğin nedenlerinden biri olarak görülmüştür. Bununla bağlantılı olarak aykırı ve yasadışı uygulamalara karşı herhangi bir yaptırımın (caydırıcılığın) olmaması veya yetersiz olması da bir sorundur. Bu bağlamda ilgili idarelerin bina yapım süreçlerini iyi takip etmesi, aykırı uygulamalara izin vermemesi ve bu türden yasadışı uygulamaları yapanlara/göz yumanlara yaptırım uygulaması dile getirilmiştir. Bu başlıkla ilgili olarak gündeme gelen kaçak yapıyla etkin müdahale edilmemesi sorunu kentsel alanları ilgilendirmekle birlikte asıl vurgu Büyükşehir Belediyesinin sorumluluk alanında olan yaylalardaki kaçak yapılaşmalar olarak ifade edilmiştir. Yaylalardaki doğayı plansız bir şekilde tahrip eden ve bozan kaçak yapılarla etkin bir şekilde mücadele edilmesi vurgulanmıştır.

Bu sorun başlığında gündeme gelen bir başka alt sorun ise imar planlarının uygulanmaması olarak tartışılmıştır. İmar planları

belediyelerin yapmak ve uygulamak zorunda oldukları yasal bir belge olsa da genellikle plan kararlarına aykırı uygulamalar gündeme gelmekte özellikle plan değişiklikleri yoluyla işlev değişikliği, yoğunluk artışı, kat artışı vb. gibi uygulamalar kentin silüetini olumsuz etkilemektedir.

İmar mevzuatının ve rant kaygısının yarattığı estetik tasarımı kısıtlayan durumun tasarımların kalitesini olumsuz etkilediğı ve bu nedenle de yapı üretiminde tek tipleşmeye yol açtığı, bütün yerleşmelerin birbirine benzediğı eleştirisidir. Bunun dışında rant kaygısı ise bina üretiminde neredeyse tek belirleyicinin arsa, arazi ve bina üzerinden elde edilebilecek karın maksimize edilmeye çalışılması ve bunun tasarım süreçlerini etkileyerek yine tek tip üretimlerin ortaya çıkmasıdır. Grup içindeki tartışmalarda salt ekonomik kaygılar dışında sosyal, kültürel, çevresel vb. kaygıların da tasarım süreçlerinde ele alınması gündeme getirilmiştir. Müteahhidin mimardan fazla söz sahibi olması olarak belirtilen sorun bir anlamda yukarıda belirtilen kentsel alanlardaki yapılaşma süreçlerinde ekonomik beklentinin tüm diğer konuların önünde ve üstünde tutulması sorununa işaret ederken diğer yandan tasarımcıların işverenlere olan bağımlılığını ve söz hakkının ortadan kaldırılmasını ifade etmektedir.

Çıkar ilişkileri göz önünde tutularak mevcut yasaların uygulanmaması yönündeki görüş yukarıda ifade edilen birçok sorunla ilişkili olup, yönetim gücünü elinde tutan kesimlerin siyasi, ekonomik, hemşerilik vb. birçok açıdan kendi yandaşlarına avantaj sağlayacak şekilde imarla ilgili uyulması gereken kuralları esnetmeleri, uygulamamaları veya görmezden gelmeleri olarak ifade edilmektedir. Burada belediye, karayolları bölge müdürlüğü vb. gibi kurumlarında kurumsal güçlerini ve ilişkilerini kullanarak bu kurallara uymamaları da gündeme gelerek tartışılmıştır.

- **Çevresel/sosyal nedenler**

Çevresel/sosyal nedenler arasında kaçak yapılaşmanın sosyal donatı dengesini bozması alt sorunu ele alınmış ve burada kaçak yapılaşma nedeniyle ortaya çıkan ilave nüfus nedeniyle var olan sosyal donatı alanlarının yetersizleştiği ve bunun ortaya çıkardığı sorunlara dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda imar planı çerçevesinde öngörülen sosyal-kültürel alanlar, spor alanları ve parklar vb. gibi kentsel kullanım alanları yetersiz hale gelmektedir.

Yoğun yapılaşma ile doğanın tahribi ve yeraltı kaynaklarının kirlenmesi gündeme getirilen bir başka alt sorundur. Burada yoğun yapılaşma nedeniyle doğaya kontrolsüz bir biçimde müdahale edildiği ve doğal yapının bozulduğu tartışılmıştır.

Hem yapı alanlarında yapılan hafriyatlar, hem ulaşım bağlantıları nedeniyle yeni yolların plansız bir şekilde açılması ve hem de hafriyatların yine kontrolsüz bir şekilde denize dökülmesi doğayı ciddi bir biçimde tahrip etmektedir. Her yerin betonlanarak sert zemine dönüştürülmesi yağışların toprak tarafından emilimini azalttığı, dolayısıyla yeraltı su rejiminin bozulduğu ve yüzey sularının sele neden olarak yerleşmelerde can ve mal kaybını tehdit ettiği vurgulanmıştır.

Planlamanın çevresel etkisinin tam değerlendirilememesi alt sorunu ise plan kararları ile oluşan kentsel kullanım alanları ile bunlar arasında erişebilirliği sağlayan yolların planlandığı zamanda çevre üzerinde ne türden olumsuz etkiler yaratacağının baştan hesaplanmaması olarak ifade edilmekte, çevre üzerinde oluşabilecek olumsuz bir durum karşısında planın bu olumsuzluğu gidermek için ne tür önlemler alındığının belirsizliği dile getirilmektedir.

Bu başlıkta son olarak tartışılan alt sorunlardan biride kentin hava alacağı rüzgâr etkisinin yapılaşma ile kesilmesi sorunudur. Bu sorun Trabzon'da dönüşüm uygulanan Zağnos ve Tabakhane vadilerinin temizlendikten sonra yeniden yapılaşmaya açılması ile birlikte tartışmaya girmiştir. Trabzon'un ilk imar planından beri vadiler kentin havalanmasını sağlayan, bir anlamda deniz havasının kentin içerlerine kadar girmesini sağlayan doğal oluşumlar olarak

değerlendirilmiştir. Bunların korunması özel önemdedir. Yine bu başlıkta kıyı boyunca bir set şeklinde oluşan yüksek yapılaşmanın da aynı olumsuz etkiyi yaratacağı ifade edilmiş olup bunun da kentin havalanması açısından ele alınması gereken bir sorun olduğu üzerinde durulmuştur.

- **Toplumsal bilinç**

Konut bölgelerinde yaşam kalitesi–erişebilirlik konusunun tartışıldığı masada yukarıda bahsedilen tüm sorunlar yanında toplumun bilinçsiz olması da önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. Bu çerçevede genel eğitim eksikliği yanında kent, kentsel yaşam, yaşam kalitesi, çevre vb. konularda kent halkının yeterli bir bilinçe sahip olmadığı, kentlilik bilincinin gelişmediği, kentsel haklar ve sorumluluklar açısından bilgisiz olduğu, bireysel çıkarlar söz konusu olduğunda toplumu ilgilendiren çıkarların göz ardı edildiği gibi görüşler dile getirilmiştir.

Trabzon’da yaşayan kent halkının tümüne mal edilemeyecek bu görüşlerin dile getirilmesi bunun bir sorun olarak algılanması ve iyileştirilmesi yönünde çaba sarf edilmesi zorunluluğunu getirmektedir.

Diğer yandan kent aktörlerinin siluet ile ilgili bir kaygı duymaması da bu bağlamda üzerinde tartışılan bir sorun

olmuştur. Burada kentin yönetiminde söz sahibi olan aktörlerin kentin silueti ile bir kaygı taşımamaları ve bundan bir rahatsızlık duymamalarını, bu aktörlerin böyle bir bilince ve estetik algıya sahip olmamaları, ya da gündemlerinde kentin estetik görünümünün/algısının önceliğinin olması şeklinde değerlendirilmiştir.

E) GENEL DEĞERLENDİRME

Konut-ulaşım: Konut bölgelerinde yaşam kalitesi-erişebilirlik başlığının tartışıldığı masada ortaya konulan sorunlar incelendiğinde ağırlıklı vurgunun ulaşım/erişebilirlik üzerinde olduğu görülmektedir. Ulaşım sorunu da ağırlıklı olarak konut alanları içindeki yerel ulaşım/erişim sorunundan çok kentin bütününe yönelik -kentin bölgeleri, merkezi ve ana ulaşım arterlerine bağlantılar şeklindeki- ulaşım/erişim sorunlarının tartışılması yönünde gelişmiştir. Bunun bir nedeni de ulaşımın ana başlıkta temel bir tartışma konusu olarak verilmesi olabilir. Böylece kentte yaşanan ulaşım sorunu birinci sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda konut alanları ve yaşam kalitesiyle ilgili diğer konular üzerindeki vurgular daha az olmuştur.

Çok kapsamlı olarak verilen bu başlıkta yaşam kalitesine yönelik gündeme gelen sorun alanlarında kent silueti, görünümü, görsel kirlilik, doğal alanların tahribi, çarpık

yapılaşma, çevre kirliliği gibi daha çok fiziki yapıya ilişkin, politikacıların ve yönetim ergini elinde tutanların bakış açısındaki eksiklik ise politik kentsel yaşam kalitesi sorunları olarak gündeme gelmiştir.

Ayrıca otopark, çocuk oyun alanı, yeşil alan, spor, eğitim alanlarının bakımsız ve niteliklerinin düşük olması, yetersizliği, donatı alanlarının azlığı, kültürel alan eksikliği, farklı sosyal grupların (yaşlı, genç, engelli vb.) ihtiyaçlarının karşılanmasındaki yetersizlik, hırsızlık vb. güvenlik sorunları gibi fiziki, sosyal ve psikolojik kentsel yaşam kalitesi sorunları vurgulanmıştır.

Her ne kadar bu sorunlar yapılan puanlamada öne çıkarak ayrıntılı olarak tartışılmamışsa da konut alanları özelinde yapılacak irdelemelerde önemli sorun alanları olarak görölmektedir.

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI**“TRABZON İLİNİN SÛRDÜRÜLEBİLİR TURİZM
POTANSİYELLERİ”**

Sanem ÖZEN TURAN, Muteber ERBAY, M. NUR BEKÂR

“Trabzon İlinin Sürdürülebilir Turizm Potansiyelleri” odak grup masası, KTÜ ÇEVRE UYG-AR merkezi yönetim organlarında yer alan 2 kolaylaştırıcı ve bir araştırma görevlisi raportör tarafından yürütülmüştür. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü raportör öğrencilerince süreç, yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Katılımcı olarak KTÜ Çevre UYG-AR çalışma gruplarından öğretim elemanları ile kent içi kurumlardan Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, Trabzon Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Trabzon Müze Müdürlüğü ve Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası’ndan katılan temsilcilerle iki aşamalı olarak yürütülen çalışmanın sonuçları ekip tarafından raporlanmıştır.

A) SORUNLARIN LİSTELENMESİ

Çevre bilincinden, vizyon eksikliğine, ulaşım problemlerinden imar problemine kadar çok geniş bir yelpazede problemler gündeme getirilmiştir. Bu problemler hiçbir sınıflandırma içine alınmadan alt alta sıralanmıştır.

Tüm katılımcıların görebileceği şekilde sıralanan başlıklar, yeniden gözden geçirilmiş, ortak alınan kararlar doğrultusunda alt başlıklar açıldığı gibi, bazı başlıklar birleştirilmiştir. Sonuç olarak 58 adet problem sorun olarak tanımlanmıştır.

SORUN LİSTESİ

- 1 Çevre bilincinin olmaması
- 2 Kurumlar arası eşgüdüm eksikliği
- 3 Var olan kurum planlarının uzun vadeli olmaması
- 4 Odak noktalarının tanımlanmamış olması
- 5 Turizm kaynaklarının dengesiz kullanımı
- 6 Yapıların işlevsel eksikliği
- 7 Kent değerlerinin / potansiyellerinin farkındalığının eksikliği
- 8 Turizm politikalarının eksikliği
- 9 Kaliteli tesis eksikliği
- 10 Vizyon eksikliği
- 11 Deniz ulaşımının eksikliği
- 12 Ulaşımında erişim problemleri (denize erişim, tarihi alanlara erişim vb.)
- 13 Ulaşım akslarının niteliksiz olması
- 14 Planlama eksikliği / yetersizliği
- 15 Yatırım eksikliği
- 16 Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turizm sektöründe dört mevsim kullanılamaması

- 17 Tarihi yapıların okunabilirlik sorunları
- 18 Yetkili kurum-üniversite işbirliği eksikliği
- 19 Turistlerin/Ziyaretçilerin belli noktalarda yoğunlaşmış olması
- 20 Turizm pazarlamasının aynı destinasyonlarda yoğunlaşması
- 21 Dolgu alanlarının giderek artması
- 22 Kanalizasyon / deniz
- 23 Coğrafi ürünlerde sahtecilik
- 24 Denetim mekanizmasındaki yaptırım yetersizliği
- 25 Çarpık kentleşme
- 26 Tanıtım eksikliği
- 27 Turizm altyapı çalışmalarının eksikliği
- 28 Toplu taşıma yetersizliği
- 29 Ulaşım türlerinin birbiriyle ilişkili olmaması ve okunabilir olmaması
- 30 Ulaşımında enformasyon eksikliği
- 31 Kırsal kalkınma desteklerinin dengeli dağılmaması
- 32 Gastronomik markalaşmada kalite eksikliği
- 33 Proje değerlendiricilerinin bölgeyi tanımaması
- 34 DOKAP / Yeşil yol projesinin amacına uygun olmaması
- 35 Bazı turizm projelerinde konunun uzmanlarına
- 36 İlgili kurumların çıkarışan ve farklılaşan turizm projeleri
- 37 İmar barışı

- 38 | Milli parkların yönetim sorunu
- 39 | Gastronomik çeşitlenme ve tanıtım problemleri
- 40 | Botanik bahçelerin arttırılması
- 41 | Turizmin patronu kimin olduğunun tanımsız olması
- 42 | Arap turizmi gibi tek yönlü kullanıcıya yoğunlaşma
- 43 | Denizin bir turizm ürünü olarak kullanılmasındaki eksiklikler
- 44 | Kullanım aktivitelerinin çeşitlendirilmesi
- 45 | Uzungöl gibi kaynakların yoğun kullanım sonrası tüketilmesi
- 46 | Kaynakların doğru yerde kullanılmaması
- 47 | Yatırımlardaki yer seçiminin doğru olmaması
- 48 | Turizm paydaşlarının eğitim yetersizliği
- 49 | Mekân hikâyelerinin olmaması / yok olması
- 50 | Tarihi yapılarının orijinalliğini kaybetmesi
- 51 | Yeni yapıların kimliksiz olması
- 52 | Gastronomik etkinliklerin azlığı
- 53 | Kimlikli yapıların algılanabilirliğini kaybetmesi
- 54 | Çevresel sürdürülebilirlikte bilinç eksikliği
- 55 | Örgüt modellemesi eksikliği
- 56 | Kurumsal çatışma
- 57 | Turizm çeşitliliğinin üretilmemesi
- 58 | Trabzonspor'un mekân problemi

B) SORUNLARIN GRUPLANDIRILMASI

Sonrasında bu belirlenen 58 sorun, katılımcılarla birlikte aşağıdaki başlıklar altında sınıflandırılmıştır. Bu aşamada tüm katılımcılar görüşlerini belirtmiş, ortak akıl çerçevesinde belli başlı 15 adet sorun belirlenmiştir.

<i>GRUPLANDIRILMIŞ SORUN BAŞLIKLARI</i>	
1	Farkındalık-Tanıtımın Yetersizliği
2	Vizyon Eksikliği-Turizme Yönelik Politikaların Yetersizliği ve Uygulama Eksiklikleri
3	Planlama Dolgu/Altyapı Eksiklikleri
4	Kurumsal İşbirliğinin Eksikliği/Çatışmanın Varlığı
5	Yönetim (Yasal)/Mevzuat Problemleri, Yatırım İşletme Sorunları
6	Ulaşım-Erişim Problemleri
7	Turizm Değerlerinin Tespitinin Yapılmaması
8	Turizm Tesisi ve Nitelikli İş Gücü Eksikliği
9	Kent Planlarının Kentleşme Sorunlarına Çözüm Bulmada Yetersizliği
10	Kültürel Mirasın İşlevsel Eskimesi Okunabilirliğinin Yetersizliği
11	Üst Ölçek Planların Yerel/Yerel Kaynaklardan Üretilmemiş Olması
12	Eski/Yeni Yapı Uyumsuzluğu
13	Simgesel Değerlerin Etkin Kullanılmaması
14	Doğal Mirasın Tahrip Edilmiş Olması
15	Somut Olmayan Miras Öğelerinin Sürekliliğini Kaybetmesi

A) SORUNLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Özetlenmiş başlıklar üzerinden tüm katılımcılara birer tablo dağıtılmış ve bu sorunları 1 ile 10 arasında (10 en önemli olmak üzere) puanlamaları istenmiştir. Puanlama sonucunda oluşan sıralamada “doğal mirasın tahrip edilmiş olması”, “kurumsal işbirliğinin eksikliği / çatışmanın varlığı”, “vizyon eksikliği – turizme yönelik politikaların yetersizliği ve uygulama eksiklikleri” ve “yönetimsel / yasal (mevzuata dair) problemler, yatırım-işletme sorunları” başlıkları öne çıkmıştır.

A) NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

Yapılan puanlamada sorunlar 6,2 ile 9,6 arasında değişen ortalama puan almıştır. Problem ağaçları oluşturulurken bu sıralamada 9 üzeri çıkan sorunlar üzerinde uzlaşa sağlanmıştır.

Çalıştayın kısıtlı bir zaman içinde yapılması nedeni ile sadece iki başlık derinlemesine incelenmiş, daha kapsayıcı olması açısından da birbiri ile ilişkili olan sorunların birleştirilmesi yoluna gidilmiştir.

<i>SORUNLARIN PUANLANDIRILMASI</i>		
1	Farkındalık-Tanıtımın Yetersizliği	8,3
2	Vizyon Eksikliği-Turizme Yönelik Politikaların Yetersizliği ve Uygulama Eksiklikleri	9,1
3	Planlama Dolgu/Altyapı Eksiklikleri	8
4	Kurumsal İşbirliğinin Eksikliği/Çatışmanın Varlığı	9,3
5	Yönetim/Yasal (Mevzuata Dair) Problemler, Yatırım -İşletme Sorunları	9
6	Ulaşım-Erişim Problemleri	7,6
7	Turizm Değerlerinin Tespitinin Yapılmaması	7,8
8	Turizm Tesisi ve Nitelikli İş Gücü Eksikliği	7,7
9	Kent Planlarının Kentleşme Sorunlarına Çözüm Bulmada Yetersizliği	8,1
10	Kültürel Mirasın İşlevsel Eskimesi Okunabilirliğinin Yetersizliği	6,6
11	Üst Ölçek Planların Yerel/Yerel Kaynaklardan Üretilmemiş Olması	7,3
12	Eski / Yeni Yapı Uyumsuzluğu	6,2
13	Simgesel Değerlerin Etkin Kullanılmaması	7,3
14	Doğal Mirasın Tahrip Edilmiş Olması	9,6
15	Somut Olmayan Miras Öğelerinin Sürekliliğini Kaybetmesi	6,2

Öne çıkan sorunların üçü (“kurumsal işbirliğinin eksikliği/çatışmanın varlığı”, “vizyon eksikliği-turizme yönelik politikaların yetersizliği ve uygulama eksiklikleri” ve “yönetimsel/yasal (mevzuata dair) problemler, yatırım-işletme sorunları”) birbirini kapsayıcı nitelikte olduğu için “Trabzon İlinin Turizm Potansiyellerinin Sürdürülebilirlik Kapsamında Etkin Kullanılmıyor Olması” başlığında birleştirilerek tek başlık altında toplanmıştır. Problem ağaçlarından ilkini bu başlık oluşturmuştur. Diğer başlık ise en yüksek puanı alan “Doğal Mirasın Tahrip Edilmiş Olması” olmuştur.

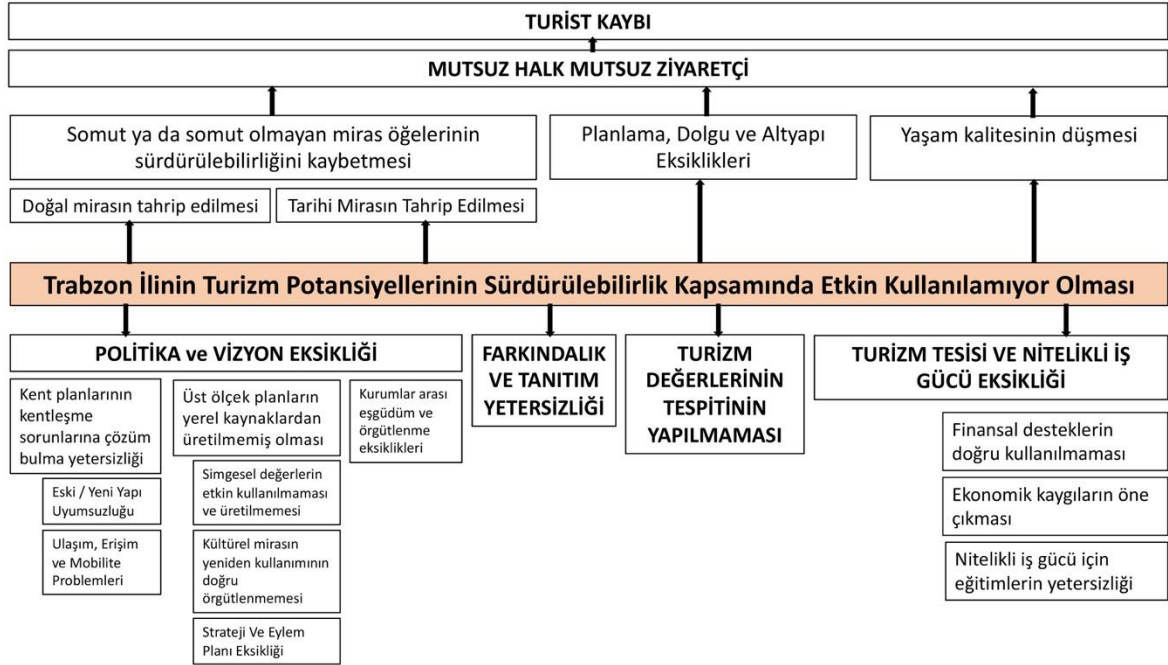
Daha sonra bu iki sorun başlığı problem ağacı yöntemiyle detaylandırılmıştır.

- **Trabzon İlinin Turizm Potansiyellerinin Etkin Kullanılmıyor Olması**

“Trabzon ilinin turizm potansiyellerinin sürdürülebilirlik kapsamında etkin kullanılmıyor olması” başlığının neden ve sonuçları açısından irdelendiği problem ağacı aşağıdaki tabloda özetlenmeye çalışılmıştır: Trabzon ilinin turizm potansiyellerinin sürdürülebilirlik kapsamında etkin kullanılmıyor olması, temel olarak politika ve vizyon eksikliği, farkındalık ve tanıtım yetersizliği, turizm değerlerinin

tespitinin yapılamaması ve turizm tesisi ve nitelikli iş gücü eksikliğine bağlanmıştır.

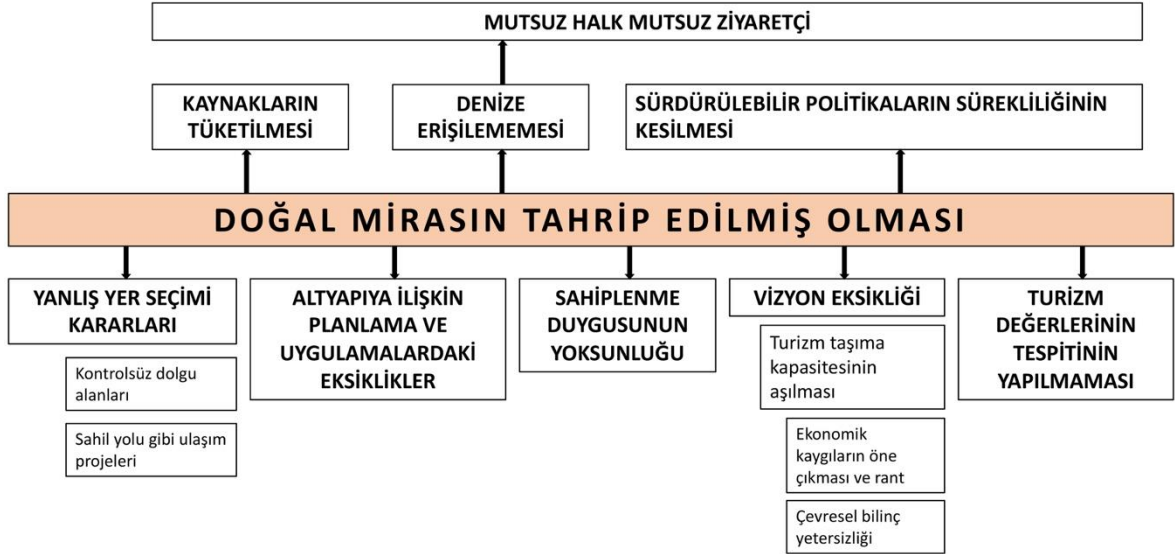
Eski ve yeni yapı uyumsuzluğu, ulaşım, erişim ve mobilite problemleri kent planlarının kentleşme sorunlarına çözüm bulmada yetersiz kalmaktadır. Simgesel değerlerin etkin kullanılamaması ve üretilmemesi, kültürel mirasın yeniden kullanımının doğru örgütlenememesi, strateji ve eylem planı eksiklikleri üst ölçek planlarının yerel kaynaktan beslenerek üretilmediğinin göstergesidir. Özellikle kurumlar arası eşgüdüm ve örgütlenme eksiklikleri de buna eklenince politika ve vizyon eksiklikleri ortaya çıkmaktadır. Turizm tesisi ve nitelikli iş gücü eksikliğine neden olarak ise; finans desteklerinin doğru kullanılamaması, ekonomik kaygıların ön plana çıkması ve nitelikli iş gücü için eğitimlerin yetersizliği gibi başlıklar ön plana çıkmıştır.

Bunların sonucu olarak da doğal ve kültürel miras tahrip edilmekte, somut ve somut olmayan miras öğelerinin sürdürülebilirliğini kaybetmektedir. Buna planlama, dolgu ve altyapı eksiklikleri de eklenince yaşam kalitesi düşmektedir. Bunun sonucu olarak da hem halk, hem de ilin ziyaretçileri mutsuz olmakta, en büyük etkisi de turist kaybı olarak turizme yansımaktadır.

- **Doğal Mirasın Tahrip Edilmiş Olması**

“Doğal mirasın tahrip edilmiş olması” başlığının neden ve sonuçları açısından irdelendiği problem ağacı aşağıdaki tabloda özetlenmeye çalışılmıştır. Doğal mirasın tahrip edilmiş olması başlığı altında temel olarak beş neden belirlenmiştir. Yanlış yer seçimi kararları, altyapıya ilişkin planlama ve uygulamalardaki eksiklikler, sahiplenme duygusunun yoksunluğu, vizyon eksikliği ve turizm değerlerinin tespitinin yapılamamasıdır. Bu noktada belirlenen ilk problem ağacı ile benzerlikler göstermekte, sorunlar ortak başlıklar altında toplanmaktadır. Kontrolsüz dolgu alanları ve sahil yolu gibi ulaşım projeleri yanlış yer seçimi kararlarını olarak değerlendirilmiştir. Vizyon eksikliği olarak ise; turizm taşıma kapasitesinin aşılması vurgusu ön plana çıkmıştır. Ekonomik kaygıların ön plana çıkması ve rant, çevresel bilinç yetersizliği bu kapasitenin aşılmasını önemli ölçüde etkilemektedir.

Bu sorunların sonucu olarak kaynaklar doğru olarak değerdendirilememekte ve tüketilmekte, kentın denize erişimi engellenmekte ve geliştirilmeye çalışılan sürdürülebilir politikaların sürekliliği kesilmektedir. İlk olarak değerdendirilen problem ağacındaki sonuca benzer nitelikte mutsuz halk ve mutsuz ziyaretçiler en önemli çıktı olarak değerdendirilmiştir.

B) GENEL DEĞERLENDİRME

Şûra kapsamında Trabzon İlinin Sürdürülebilir Turizm Potansiyellerinin değerdendirilmesinde öne çıkan sorun başlıkları ve onların neden-sonuç ilişkisinin tartışılması ile genel olarak ilde turizme yönelik politika ve vizyon eksikliği ve bununla ilişkili olarak temelde yapılması gereken turizm değerdelerinin tespitinin yapılmaması öncelikli problemler olarak ortaya çıkmaktadır. Kurumlar arası eşğüdüm ve örgütlenmedeki eksiklikler de turizm planlaması yönetiminin en göze çarpan problemi olarak tartışmalarda yerini almıştır. “Ev sahibi- misafir” ilişkisindeki sürdürülebilir turizm politikaları ile kaynakların etkin kullanımı sadece turist memnuniyeti değil, aynı zamanda yaşam kalitesini artırarak yerel halkın da memnuniyetini ve refahını artıracaktır.

TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI**“TRABZON İLİNİN REKREASYONEL OLANAKLARI, KIYI-VADI VE YEŞİL ALAN SİSTEMİ”****Müberra PULATKAN, Doruk G. ÖZKAN, Demet G. SEKBAN**

Trabzon ili sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulması amacı ile gerçekleştirilen Trabzon Şehircilik Şûrası'nda, “Trabzon İlinin Rekreatyonel Olanakları, Kıyı-Vadi ve Yeşil Alan Sistemi” konu başlığı altında toplanan çalışma grubu ile birlikte, Trabzon ilinin rekreatyonel olanakları ve kıyı-vadi, yeşil alan sistemine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

Katılımcı bir yaklaşımın uygulandığı şûra süreci içerisinde, KTÜ ÇEVRE UYG-AR merkezi yönetim organlarında yer alan 2 kolaylaştırıcı ve bir araştırma görevlisi raportör tarafından yürütülmüştür. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü raportör öğrencilerince süreç, yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Katılımcı olarak KTÜ Çevre UYG-AR çalışma gruplarından öğretim elemanları ile kent içi kurumlardan Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdürlüğü Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nden katılan temsilcilerle iki aşamalı olarak yürütülen çalışmanın sonuçları ekip tarafından raporlanmıştır.

SORUNLARIN LİSTELENMESİ

Katılımcılardan, Trabzon şehri insanların yaşam kalitesinin arttırılabilmesi için kent içinde insan-doğa ilişkisini sağlayabilen rekreasyon alanlarının geleceğe yönelik sürdürülebilir odaklı olanaklarını değerlendirmeleri istenmiştir. Her bir katılımcı kent içi açık yeşil alanları, kara ve deniz ekosisteminin kesişim noktası olan kıyı düzenlemeleri, şehrin hava koridorları vadileri vb gibi rekreasyonel amaçlı alanlardaki problemler hakkında görüşlerini belirtmişlerdir. Katılımcılar tarafından ifade edilen, Trabzon şehrinin rekreasyon odaklı problemleri aşağıda listelenmiştir;

SORUN LİSTESİ

- 1 Kıyı-Kent İlişkisi- Kent Kıyı Kopukluğu
- 2 Yaya Ulaşımı/ Süreklilik problemi
- 3 Ulaşım/Taşıt-yaya yollarının karışıklığı
- 4 Ulaşımdan arındırılmamış mekânlar
- 5 Bisiklet yolu eksikliği
- 6 Dolgu Alanları
- 7 Kıyılarımızdaki etkinlik eksikliği
- 8 Kıyı bitkilendirmesinin eksikliği
- 9 Spor alanları eksikliği
- 10 Kıyı oturma alanlarının/donatı eksikliği
- 11 Kıyı alanlarının yetersizliği
- 12 Kıyı deniz ile rekreasyon kopukluğu
- 13 Kıyı-sahil kullanımının kent belleğinden koparılması

- 14 Kıyı ile kullanım kopukluğu/Görsel kopukluk
- 15 Kıyı alanlarında tanımsız ve bağlantısız yeşil alanlar
- 16 Kıyılardaki çarpık yapılaşma
- 17 Rekreatif açık alanların eksikliği
- 18 Rekreatif etkinlik çeşitliliğinin olmaması/işlev çeşitliliği
- 19 Çocuk oyun alanlarının yetersizliği
- 20 Yeşil alan eksikliği
- 21 Yeşil alan sürekliliği
- 22 Yeşil alanların bakımsızlığı
- 23 Görsel kirlilik
- 24 Güvenlik Problemi
- 25 Kent içi yeşil alan sürekliliğinin olmaması/Kesintisiz yeşil aks
- 26 Kırsal peyzaj planlaması/parçalanması
- 27 Plansız büyüme
- 28 Vadi Planlaması
- 29 Vadilerin plansız yapılaşması
- 30 Hava rüzgâr koridorlarının kapanması
- 31 Erişim/Vadilere Erişim ve Kullanım problemleri
- 32 Güney aksın rekreatif etkinlik, yaban hayatı ve ekolojik açıdan oluşturduğu problemler
- 33 Yetki karmaşası/Yönetim problemi
- 34 Kamu-Kurum öngörü eksikliği/İşbirliği eksikliği
- 35 Kent rekreatif alanlara karar verilirken kurumlararası iletişimsizlik
- 36 Kullanıcı görüşlerinin alınmaması
- 37 Talep iletim eksikliği/Katılımcı yaklaşımı eksikliği

- 38 Bilinçlendirme projeleri eksikliği
- 39 Sürdürülebilir kent bitkilendirilmesinin eksikliği
- 40 Coğrafi konumdan kaynaklanan olanaksızlıklar
- 41 Kapasiteden fazla kullanım/nüfus yoğunluğu
- 42 Kent içinde yapılan uygulamalarda uygun yer seçiminin yapılamaması
- 43 Dolgu alanlarının teknik eksikliği/Derin deşarj problemi
- 44 Deniz derin deşarj yapılarının işlevsizliği
- 45 Kıyı yapılaşma/ Kıyı kanunu ihlali
- 46 Kıyı yapılarında kat yüksekliği
- 47 Akarsularının kıyıya ulaşımının engellenmesi
- 48 Gülcehal Projesi/Dolgu alan projelerinin belirsizliği
- 49 Yeşil alanların fonksiyonel olarak değerlendirilememesi
- 50 Kıyı şeridinin kullanışsızlığı
- 51 Kent içi tarihi yapıların okunamaması
- 52 Proje yönetim sürdürülebilirliği
- 53 Rekreasyon alanları oluşumunda yer tahsisi
- 54 Rekreasyon alanlarının yetersiz m² lere konumlandırılması
- 55 Rekreatif alanların plansız yerleşimi
- 56 Rekreatif alanlara ulaşım problemleri

A) SORUNLARIN GRUPLANDIRILMASI

Katılımcıların ilk aşamada belirlemiş olduğu 56 problem yine katılımcılar ile birlikte gruplandırılarak ortak 16 başlık altında toplanmışlardır.

GRUPLANDIRILMIŞ SORUN BAŞLIKLARI

1	Dolgu Alanları Problemi
2	Estetik Problemler
3	İşlev Çeşitliliği Yetersizliği Problemi
4	Katılımcı Yaklaşımı Eksikliği Problemi
5	Kent içi Tarihi Yapıların Okunamaması Problemi
6	Kıyı Kent Kopukluğu Problemi
7	Kirlilik Problemi
8	Kurumlar arası İletişimsizlik/Yetki Karmaşası Problemi
9	Mekân Kalitesinin Yetersizliği Problemi
10	Planlama Sorunları/Yeşil Alan Kademelenmesi Sorunları
11	Rekreatif Alanlarda Süreklilik Problemi
12	Rekreatif Alanlardaki Güvenlik Problemi
13	Rekreasyon Alanı Kullanıcı Farkındalığı Problemi
14	Proje Yönetim Sürdürülebilirliği Problemi
15	Rekreasyon Alanı Kullanıcı Farkındalığı Problemi
16	Proje Yönetim Sürdürülebilirliği Problemi

B) SORUNLARIN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Özetlenmiş başlıklar üzerinden tüm katılımcılara birer tablo dağıtılmış ve bu sorunları 1 ile 10 arasında (10 en önemli olmak üzere) puanlamaları istenmiştir.

<i>SORUNLARIN PUANLANDIRILMASI</i>		
1	Dolgu Alanları Problemi	9,1
2	Estetik Problemler	8,5
3	İşlev Çeşitliliği Yetersizliği Problemi	8,3
4	Katılımcı Yaklaşımı Eksikliği Problemi	8,1
5	Kent içi Tarihi Yapıların Okunamaması Problemi	7,4
6	Kıyı Kent Kopukluğu Problemi	9,1
7	Kirlilik Problemi	8,9
8	Kurumlararası İletişimsizlik/Yetki Karmaşası Problemi	9,3
9	Mekân Kalitesinin Yetersizliği Problemi	8,3
10	Planlama Sorunları/Yeşil Alan Kademelenmesi Sorunları	9,4
11	Rekreatif Alanlarda Süreklilik Problemi	8,5
12	Rekreatif Alanlardaki Güvenlik Problemi	8,1
13	Rekreasyon Alanı Kullanıcı Farkındalığı	7,6
14	Proje Yönetim Sürdürülebilirliği Problemi	8,6
15	Rekreasyon Alanı Kullanıcı Farkındalığı Problemi	9,3
16	Proje Yönetim Sürdürülebilirliği Problemi	9,5

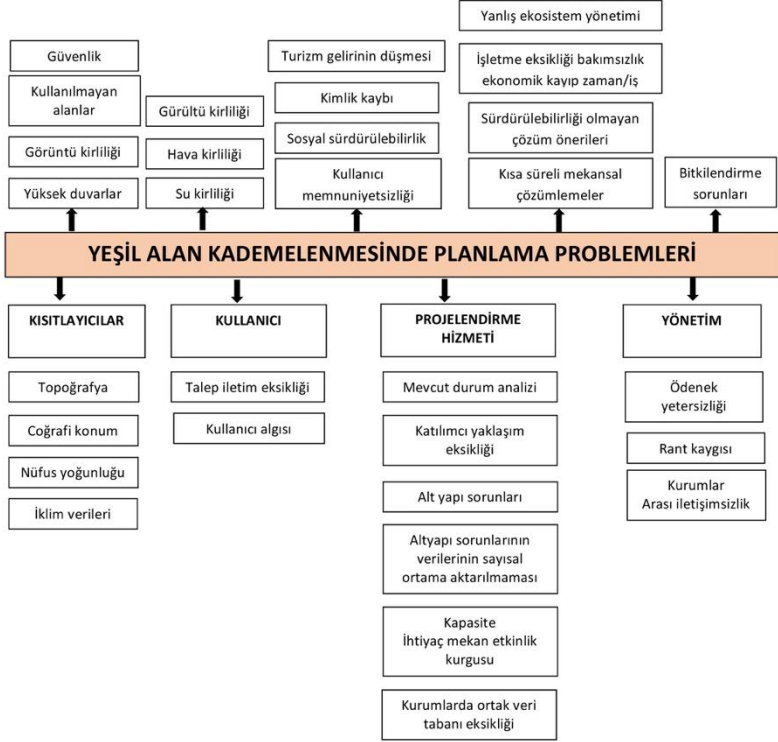
Yapılan puanlama sisteminde Trabzon kenti için en önemli rekreasyonel problem olarak yeşil alan yetersizliği ve yeşil alanların planlamasındaki sorunlar belirlenmiştir. Ayrıca ulaşım ve erişim problemleri ve kurumlar arası iletişim kopukluğu/yetki karmaşası problemleri de öne çıkmıştır. Kıyı kent kopukluğu ve dolgu alanlarının sorunları da önemli problemler arasındadır.

D) NEDEN-SONUÇ İLİŞKİSİ

Bu süreç sonucunda ana başlıklar halinde belirlenen iki problem için yine katılımcıların fikirleri doğrultusunda “Problem Ağacı” hazırlanmıştır. Problem Ağacı, her bir problem için problemi ortaya çıkaran nedenler ve bunlardan doğan sonuçlar katılımcılara sorularak oluşturulmuştur.

• Yeşil Alan Kademelenmesinde Planlama Sorunları

Bu probleme ilişkin nedenler tartışılmış ve gruplanmıştır. Yeşil alan kademelenmesinde planlama sorunlarının nedenleri tartışılırken; yönetim-projelendirme süreci-kullanıcı ve kısıtlayıcılar üst başlığında toplandığı görülmektedir.

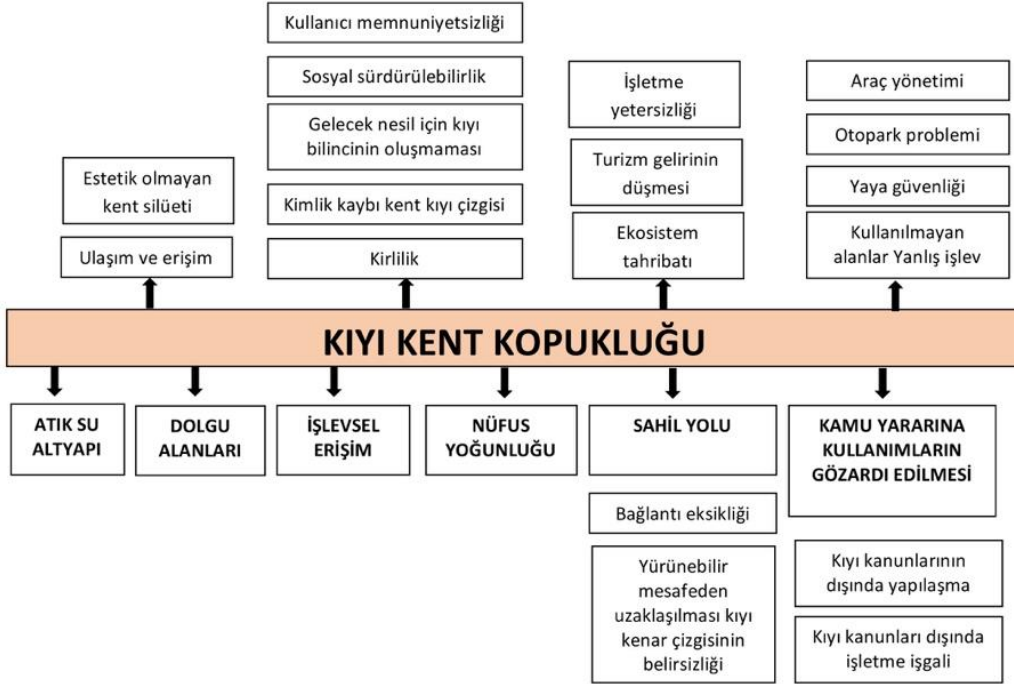

Bu ana nedenlerden yönetim başlığı altında ödenek yetersizliği, rant kaybı ve kurumlar arası iletişimsizlik belirlenmiştir. Projelendirme hizmeti başlığı altında; mevcut durum analizi, katılımcı yaklaşım eksikliği, altyapı sorunları,

altyapı sorunlarının verilerinin sayısal ortama aktarılamaması, kapasite-ihyaç-etkinlik-mekân kurgusu, kurumlarda eksik veri tabanı eksikliği belirlenmiştir. Kullanıcı başlığı altında; talep iletim eksikliği ve kullanıcı algısı alt nedenleri belirlenmiştir. Kısıtlayıcılar başlığı altında topoğrafya, coğrafi konum, nüfus yoğunluğu ve iklim verileri alt nedenleri belirlenmiştir. Tüm bu ana neden ve alt nedenler, Trabzon kenti yeşil alan kademelenmesinde planlama sorunlarını ortaya çıkarmaktadır.

- **Kıyı Kent Kopukluğu Problemi**

Kıyı-Kent kopukluğu özelinde problem ağacı katılımcılar tarafından yukarıda belirtildiği şekilde oluşturulmuştur. Bu probleme ilişkin nedenler tartışılmış ve gruplanmıştır. Kıyı-Kent kopukluğunun nedenleri tartışılırken; kamu yararına kullanımların göz ardı edilmesi sahil yolu, nüfus yoğunluğu, işlevsel erişim, dolgu alanları, atık su altyapı başlıkları ana nedenler olarak belirlenmiştir.

Bu ana nedenlerden kamu yararına kullanımların göz ardı edilmesi ve sahil yolu başlıkları alt nedenleri listelenmiştir. Kamu yararına kullanımların göz ardı edilmesinin alt nedenleri; kıyı kanunlarının dışında yapılaşma ve kıyı kanunları dışında işletme işgali olarak belirlenmiştir. Kıyı kent kopukluğunun bir diğer ana nedeni olarak görülen sahil yolunun alt nedenleri ise bağlantı eksikliği ve yürünebilir mesafeden uzaklaşılması-kıyı kenar çizgisinin belirsizliği belirlenmiştir.

E) GENEL DEĞERLENDİRME

“Yeşil alan kademelenmesi ve kıyı kent kopukluğu” planlama sorunları özelinde problem ağacı katılımcılar tarafından yukarıda belirtildiği şekilde oluşturulmuştur.

Katılımcılarla birlikte önem olarak üst sıralarda yer alan problemler de değerlendirilip gruplandırılarak iki temel başlık altında toplanmasına karar verilmiştir.

Yeşil Alan Kademelenmesinde Planlama Problemleri;

- Planlama Sorunları / Yeşil Alan Kademelenmesi Sorunları
- Yeşil Alan Yetersizliği Problemi
- Ulaşım ve Erişim Problemleri (Yaya-Taşıt-Bisiklet vb.)
- Kurumlar arası İletişimsizlik/Yetki Karmaşası Problemi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Problemin sonuçlarını incelediğimizde ise güvenlik, kullanılmayan alanlar, görüntü kirliliği, yüksek duvarlar, gürültü kirliliği, hava kirliliği, su kirliliği, turizm gelirinین düşmesi, kimlik kaybı, sosyal sürdürülebilirlik, kullanıcı memnuniyetsizliği, yanlış ekosistem yönetimi, işletme eksikliği, bakımsızlık, ekonomik kayıp, zaman-işgücü kaybı, sürdürülebilirliği olmayan çözüm önerileri, kısa süreli mekânsal çözümler ve bitkilendirme sorunları belirlenmiştir.

Kıyı Kent Kopukluğu Problemi;

- Dolgu Alanları Problemi
- Kıyı Kent Kopukluğu Problemi
- Ulaşım ve Erişim Problemleri (Yaya-Taşıt-Bisiklet vb.)
- Kurumlar arası İletişimsizlik/Yetki Karmaşası Problemi olarak alt başlıklar altında incelenmiştir.

Problemin sonuçlarını incelediğimizde ise estetik olmayan kent silueti, ulaşım ve erişim, kullanıcı memnuniyetsizliği, sosyal sürdürülebilirlik, gelecek nesil için kıyı bilincinin oluşmaması, kimlik kaybı-kent kıyı çizgisi, kirlilik, işletme yetersizliği, turizm gelirinین düşmesi, ekosistem tahribatı, araç yönetimi, otopark problemi, yaya güvenliği, kullanılmayan alanlar-yanlış işlev belirlenmiştir. Bu sonuçlar özetlenecek olursa özellikle erişim ve bağlantı, konfor ve kimlik, kullanım ve aktivite ile sosyalleşmeye yönelik sonuçların belirlendiği görülmektedir.

**KTÜ
ÇEVRE SORUNLARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
(Çevre UYG-AR)**

**TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI
KATILIMCI LİSTESİ**

Ahmet Fatih KOLOĞLU
Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü

Ahmet Melih ÖKSÜZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Ali Haydar TÜRKYILMAZ
Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Arzu FIRAT ERSOY
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Arzu KALIN
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Asım ÖREM

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Ayça EYÜBOĞLU

Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Aygün ERDOĞAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Aykut AKGÜN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Ayşe ŞAHİNER TUFAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Bilgehan KUL YAŞI

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Canan GÖKÇİMEN

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Cenap SANCAR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Demet Ülkü GÜLPINAR SEKBAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dilek BEYAZLI

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Doruk Görkem ÖZKAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Duygu SAĞLAM

Vakıkebir Belediyesi

Ebru ÇOLAK

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Elif ALEMİSOĞLU

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Elif BAYKAN

Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Emre AKÇALI

Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdürlüğü

Emrehan ÖZCAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Esra ÇEBİ

Trabzon Ortahisar Belediyesi

Fatma GÜLTEKİN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Fatma ŞENTÜRK ONUR

Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Funda DURMUŞ

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Funda KURAK AÇICI

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Hakan ERSOY

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Hakan KARSLI

Jeofizik Mühendisleri Odası

Hikmet ÖKSÜZ

Karadeniz Teknik Üniversitesi

İlkay ÖZDEMİR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

İlyas ERDOĞAN

Devlet Su İşleri 22. Bölge Müdürlüğü

İnci GÜVEN

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kerim AYDINER

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Kıymet SANCAR ÖZYAVUZ

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Levent ALNIAK

Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Makbule Nur BEKÂR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

M. Oğuz SÜNNETCİ

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Muhammet Vefa AKPINAR

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Murat ERSOY

Sinop İl Özel İdaresi

Murat UZUNALİ

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Mustafa YETİM

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Muteber ERBAY

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Müberra PULATKAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Nilüfer KUTUROĞLU

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Ömer KIRATLI

Trabzon İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü

Ömer SÖYLEMEZ

Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Pınar AKGÜN

Tarım ve Orman Bakanlığı

M. Rahşan ÖZER

MTA Doğu Karadeniz Bölge Müdürlüğü

Sanem ÖZEN TURAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Saniye YAZICI

Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Seda ÖZLÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Semi HAMZAÇEBİ

Jeoloji Mühendisleri Odası

Serpil YÜKSEL

Trabzon Kültür Varlıklarını KBK

Sinem DEDEOĞLU ÖZKAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Şenay KARAKAŞ

Trabzon Ortahisar Belediyesi

Şengül YALÇINKAYA

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Şeyda BÜLBÜL

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Tolga SÖYLEMEZ

Arsin Belediyesi

Tuğba KARAKÖSE

Trabzon Büyükşehir Belediyesi

Tuğçe ANILAN

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Tülay ZORLU

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Türker Metin ONUR

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası

Uğur KASIMOĞLU

Trabzon İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü

Zafer ERTEM

Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası

Zübeyde Hanım ALTUN İPEK

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı

FOTOĞRAFLARLA TRABZON ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI

Şehircilik ŞÛrası Açılış Konuşması

Kır- Kent Bütünleşmesi Masası

Rekreasyon Masası

Çevre/Afet Masası

Konut/Ulaşım Masası

Turizm Masası

Kır-Kent Bütünleşmesi Masası

Konut/Ulaşım Masası

Çevre/Afet Masası

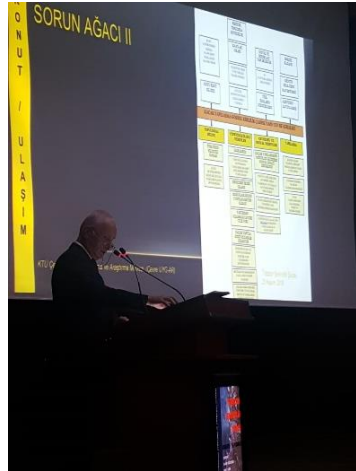
Turizm Masası

Rekreasyon Masası

Şûra Salonu

Sunumlar

Fuaye

Kapanış
